

การศึกษาเปรียบเทียบการจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของควิวอี้
และระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

การจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของควิวอี้

ประวัติและวิวัฒนาการ

การจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของควิวอี้ เป็นระบบที่ เมลวิลล์ ควิวอี้ ได้จัดทำขึ้น ในปี ค.ศ. 1873 เพื่อเป็นวิทยานิพนธ์ชั้นปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย ในปี ค.ศ. 1875 ได้จัดพิมพ์เผยแพร่เป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1876 และได้ทดลองใช้ระบบนี้ในห้องสมุดของวิทยาลัยแอมเมอร์สต์ (Amherst College) อันเป็นสถาบันที่ควิวอี้ทำงานอยู่ ระบบทศนิยมของควิวอี้ฉบับพิมพ์ครั้งแรกไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง มีลักษณะเหมือนจุลสาร ใช้ชื่อว่า การจัดหมู่และครรชนิตตามหมวดวิชา สำหรับทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือกับจุลสารของห้องสมุด (A Classification and Subject Index for Cataloging and Arranging the Books and Pamphlets of a Library) มีความยาวทั้งสิ้น 42 หน้า¹ ประกอบด้วยหน้าคำนำ 12 หน้า แผนการจัดหมู่หนังสือ 12 หน้า และครรชนิตอีก 18 หน้า² ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 พิมพ์เมื่อปี ค.ศ. 1885 โดยใช้ชื่อว่า การจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมและครรชนิตสัมพันธ์ (Decimal Classification and Relative Index) ปรากฏชื่อ เมลวิลล์ ควิวอี้ เป็นผู้แต่ง มีจำนวน 314 หน้า³

¹Tauber, and Wise, op.cit., p. 4.

²Sayers, A Manual of Classification..., p. 153.

³Melvil Dewey, Dewey Decimal Classification and Relative Index Vol. I (18th ed.; New York: Forest Press Lake Placid Club, 1971), p. 3.

ลิขสิทธิ์ในการจัดพิมพ์แผนการจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของควิวฉบับดั้งเดิมฉบับพิมพ์ครั้งแรกจนถึงฉบับพิมพ์ครั้งที่ 10 เป็นของควิวแต่เพียงผู้เดียว แต่ไม่ได้มีการนำเอาผลประโยชน์ในการจัดจำหน่ายหนังสือนั้นมาเป็นกรรมสิทธิ์ส่วนตัว รายได้ทั้งหมดเก็บสะสมไว้เพื่อการจัดพิมพ์ครั้งต่อ ๆ ไปอีก ในปี ค.ศ. 1924 ควิวได้อุทิศลิขสิทธิ์ทั้งหมดให้แก่มูลนิธิการศึกษาเลคเพลสิดคลับ (Lake Placid Club Education Foundation) อันเป็นมูลนิธิซึ่งควิวเป็นผู้จัดตั้งขึ้นเพื่อกำเนิกริกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์แก่มนุษยชาติ และได้ระบุไว้ว่า รายได้ทั้งหมดจากการจำหน่ายหนังสือแผนการจัดหมู่จะต้องนำไปใช้เพื่อการรวบรวม แก้ไข จัดทำระบบจัดหมู่หนังสือให้ใช้ได้ประโยชน์อย่างกว้างขวางโดยไม่ยอมให้ผู้ใดนำไปใช้เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวโดยเด็ดขาด¹

หลังจากที่ควิวถึงแก่กรรมในปี ค.ศ. 1931 แล้ว มูลนิธิการศึกษาเลคเพลสิดคลับได้จัดตั้งสำนักพิมพ์ชื่อ ฟอเรสต์ เพรส (Forest Press) ขึ้น เพื่อรับผิดชอบในการจัดพิมพ์และจำหน่ายแผนการจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของควิว รวมทั้งสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ได้จัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของควิว (Decimal Classification Editorial Policy Committee) มีหน้าที่เป็นสื่อกลางติดต่อกับผู้ที่อยู่ในวงการห้องสมุด และรับฟังความเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับแผนการจัดหมู่หนังสือที่ผลิตออกจำหน่าย หลังจากปี ค.ศ. 1954 เป็นต้นมา การจัดทำแผนการจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของควิวเป็นงานส่วนหนึ่งของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน โดยสำนักพิมพ์ฟอเรสต์ เพรส เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์และสมาคมห้องสมุดอเมริกันทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการประสานงานระหว่างหอสมุดรัฐสภาอเมริกันกับสำนักพิมพ์ การจัดทำได้เริ่มจากแผนการจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของควิวฉบับสมบูรณ์ซึ่งเป็นฉบับพิมพ์ครั้งที่ 16 และฉบับย่อ ซึ่งเป็นฉบับพิมพ์ครั้งที่ 8 จึงเป็นที่สังเกตได้ว่า แผนการจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของควิวฉบับพิมพ์ครั้งหลัง ๆ นี้ โดยเฉพาะฉบับพิมพ์ครั้งที่ 18 ได้รับเอาความคิดในการจัดทำตารางเลขต่าง ๆ ของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันมาใช้ด้วย²

¹Ibid, p. 4.

²Loc.cit.

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1876 ถึงปี ค.ศ. 1971 รวมเวลา 95 ปี ได้มีการจัดพิมพ์แผนการจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของคิวอันับสมบูรณ์ออกมา 18 ครั้ง ฉบับย่อเริ่มพิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1894 จนถึงปัจจุบันมีการจัดพิมพ์รวมทั้งสิ้น 10 ครั้ง การจัดพิมพ์ฉบับย่อในระยะแรก ๆ จะทิ้งระยะจากการพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เป็นเวลาพอสมควร แต่ในระยะหลังนี้ การจัดพิมพ์ฉบับย่อจะควบคู่ออกมากับการพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ โดยจะพิมพ์ออกมาในปีเดียวกัน แผนการจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของคิวอันับย่อเหมาะสำหรับใช้ในห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดประชาชน ซึ่งคาดว่าในอนาคตจะมีหนังสือไม่มากกว่า 20,000 ชื่อเรื่อง¹

การจัดทำแผนการจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของคิวตั้งแต่ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 3 ถึงฉบับพิมพ์ครั้งที่ 14 ได้ดำเนินการตามแบบแผนซึ่งคิวได้วางไว้ในฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 นอกจากเลขหมู่หนังสือที่ปรากฏในแผนการจัดหมู่หนังสือแล้ว บรรณารักษ์สามารถสร้างเลขหมู่หนังสือเพิ่มขึ้นได้ตามความต้องการและความเหมาะสมโดยมีคำอธิบายว่า แบ่งเหมือนกัน (divide-like) กำกับไว้ ยิ่งกว่านี้ยังได้มีการเพิ่มการโยงข้อความและเลขแสดงวิธีเขียนด้วย จากการที่ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 1 ได้จัดทำไว้อย่างดีนั่นเอง ทำให้แผนการจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของคิวอันับพิมพ์ครั้งที่ ๑ มาจนถึงฉบับพิมพ์ครั้งที่ 14 มีการเปลี่ยนแปลงและการย้ายเลขหมู่หนังสือ (Relocation) เพียงบางแห่งเท่านั้น อย่างไรก็ตาม igit ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 14 ได้รับการวิจารณ์ว่าใช้ศัพท์ค่อนข้างจะโบราณเหมือนฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2² ส่วนเรื่องการขยายเลขหมู่หนังสือในการพิมพ์ครั้งใหม่แต่ละครั้งมีจำนวนไม่เท่ากัน อีกทั้งส่วนที่ขยายก็ไม่เหมือนกันด้วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเห็นและข้อเสนอแนะของห้องสมุดที่ใช้ระบบนี้³

¹Maurice F. Tauber, and Hilda Feinberg. "The Dewey Decimal Classification and Library of Congress Classification, an Overview," Drexel Library Quarterly, X (October, 1974), 58.

²Benjamin A. Custer. "Dewey Decimal Classification," Encyclopedia of Library and Information Science ed. by Allen Kent and Harold Lancour, VII (1972), 132-3.

³Benjamin A. Custer, "Problems in Editing the Seventeenth Edition of the Dewey Decimal Classification," in Problems in Library Classification, Dewey 17 and Conversion, ed. by Theodore Samore (New York: Bowker, 1968), p. 7.

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 15 พิมพ์ในปี ค.ศ. 1951 ถือว่าเป็นฉบับพิมพ์มาตรฐาน มิลตัน เจ เฟอร์กูสัน (Milton J. Ferguson) เป็นบรรณาธิการ¹ ได้ปรับปรุงระบบทศนิยมของคิวให้ทันสมัยยิ่งขึ้น ได้ขยายหัวข้อและเลขหมู่ย่อยให้ครอบคลุมใกล้เคียงกัน ปรับปรุงคำศัพท์ให้ทันสมัย รวมทั้งการแก้ไขคำอธิบายวิธีใช้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ส่วนที่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากบรรณารักษ์มากที่สุดคือการลดจำนวนเลขหมู่จาก 31,364 เลขหมู่ของฉบับพิมพ์ครั้งที่ 14 ลงเหลือเพียง 4,688 เลขหมู่ให้เหมาะสมกับการจัดหมู่หนังสือในห้องสมุดขนาดมาตรฐานที่มีหนังสือ 200,000 เล่ม² ความเปลี่ยนแปลงอีกประการหนึ่งของฉบับพิมพ์ครั้งที่ 15 ที่ควรกล่าวถึงคือ การจัดแยกพิมพ์พรรณนึ่งของการพิมพ์ครั้งนี้ออกเป็นอีกเล่มหนึ่งต่างหากในปี ค.ศ. 1952 เพื่อความสะดวกของผู้ใช้

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 16 พิมพ์ในปี ค.ศ. 1958 เป็นฉบับมาตรฐานเช่นเดียวกับฉบับพิมพ์ครั้งที่ 15 แต่เหมาะสมสำหรับห้องสมุดที่มีหนังสือมากกว่า 200,000 เล่ม เพราะมีเลขหมู่ถึง 17,928 เลขหมู่ และบรรณารักษ์ยังสามารถสร้างเลขหมู่หนังสือขึ้นจากคำอธิบายได้อีกมาก ส่วนการย้ายเลขหมู่หนังสือมีประมาณ 1,603 แห่ง³ ในการพิมพ์ครั้งนี้ได้พยายามแก้ไขข้อบกพร่องของฉบับพิมพ์ครั้งที่ 15 เกี่ยวกับลักษณะรูปเล่ม และคำศัพท์ที่ใช้ให้ทันสมัย แต่ก็มีข้อบกพร่องคือคำอธิบายวิธีใช้เลขหมู่หนังสือไม่ชัดเจนเท่าที่ควร⁴

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 17 พิมพ์ในปี ค.ศ. 1965 เป็นฉบับแก้ไขและขยายเพิ่มเติมของฉบับพิมพ์ครั้งที่ 16 จำนวนเลขหมู่หนังสือลดลงเล็กน้อย โดยมีรวมทั้งสิ้น 17,132 เลขหมู่ การย้ายเลขหมู่หนังสือลดจำนวนลงเหลือเพียง 746 แห่ง⁵ เอ็ม เจ แรมสเด็น (M.J. Ramsden) ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับฉบับพิมพ์ครั้งนี้ว่า แม้จะได้ขยายขอบเขตของหัวข้อวิชา

¹Melvil Dewey. Decimal Classification (Standard 15th ed.; New York: Forest Press, Lake Placid Club, 1951).

²Custer, "Dewey Decimal Classification...", 133.

³Ibid., 134.

⁴Custer, "Problems in Editing the Seventeenth...", 7.

⁵Custer, "Dewey Decimal Classification...", 134-5.

เพื่อให้ครอบคลุมวิชาการใหม่ ๆ ใกว้างขวางยิ่งขึ้น แต่การให้เลขหมู่หนังสือสำหรับบางหัวข้อเรื่องไม่ค่อยเหมาะสมนัก¹ อาทิเช่น หัวข้อเรื่องงานบริการด้านเอกสาร (Documentation) ให้เลขหมู่ 029 มีขอบเขตครอบคลุมงานการทำสารสังเขป (Abstracting) การทำกรรมวิธี (Indexing) เป็นต้น ซึ่งงานดังกล่าว เป็นงานประเภทต่าง ๆ ของหัวข้อ การค้นหาให้ได้อินเทส (Information Retrieval) ซึ่งมีเลขหมู่ 025 กรรมวิธีของฉบับพิมพ์ครั้งที่ 17 มีลักษณะที่แตกต่างจากกรรมวิธีของฉบับพิมพ์ครั้งที่ 16 ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อเรื่องที่สำคัญ ๆ ดังปรากฏอยู่ในแผนการจัดหมู่หนังสือ และให้เลขหมู่หนังสือเฉพาะหัวข้อเรื่องที่มีอยู่ในกรรมวิธีเท่านั้น ตัวอย่าง หัวข้อเรื่องอวัยวะที่ช่วยในการย่อยของสัตว์ มีเลขหมู่ 591.43 กำกับไว้เท่านั้น แต่กรรมวิธีของฉบับพิมพ์ครั้งที่ 17 จะให้หัวข้อเรื่องอื่น ๆ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ ของเรื่องนี้มาด้วย ทำให้บรรณารักษ์ได้รับความสะดวกในการใช้กรรมวิธียิ่งขึ้น ขอบการของกรรมวิธีฉบับพิมพ์ครั้งนี้คือ เลขหมู่หนังสือที่กำกับหัวข้อเรื่องต่าง ๆ เป็นเลขหมู่หนังสือที่กำกับหัวข้อเรื่องต่าง ๆ เป็นเลขหมู่หนังสือที่ไม่ตรงกับแผนการจัดหมู่หนังสือเลยที่เดียว วินสตัน อี แมทธิวส์ (Winston E. Matthews) กล่าวว่า แม้ว่ากรรมวิธีของฉบับพิมพ์ครั้งที่ 17 จะมีส่วนโยงแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหัวข้อเรื่องต่าง ๆ แต่มีไม่มากเพียงพอ และการนำเอาเลขหมู่หนังสือที่ปรากฏอยู่ในกรรมวิธีมาใช้ต้องพิจารณาเกี่ยวกับแผนการจัดหมู่หนังสืออย่างถี่ถ้วนเสียก่อน²

คัสเตอร์ ได้กล่าวไว้ในบทความ เรื่องการจัดทำแผนการจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของคิวฉบับพิมพ์ครั้งที่ 17 ถึงเรื่องความล้มเหลวของกรรมวิธีฉบับพิมพ์ครั้งนี้ ซึ่งมีผลทำให้

¹M.J. Ramsden, "Dewey 18," The Australian Library Journal, XXI (April, 1972), 117-8.

²Winston E. Matthews, "Dewey 18 : a Preview and a Report to the Profession," Wilson Library Bulletin, XLV (February, 1971), 576.

บรรณารักษ์ไม่ได้รับความสะดวกอันเนื่องมาจากสาเหตุ 3 ประการ คือ จำนวนหัวข้อเรื่อง ในกรณีลดน้อยลง ประการหนึ่ง เลขหมู่หนังสือที่กำกับไว้ในหัวข้อต่าง ๆ ไม่ถูกต้องที่เดียว ทำให้ต้องตรวจสอบกับแผนการจัดหมู่หนังสือทุกครั้ง อีกประการหนึ่ง และประการสุดท้ายคือ เลขหมู่หนังสือที่กำกับไว้ไม่สมบูรณ์หรือครบถ้วนทุกข้อ¹ และ เอ็ดมอน โล (Edmon Low) ได้กล่าวถึงผลการสำรวจของคัสเตอร์ ในเรื่องการจัดทำระบบทศนิยมของคิวอี้ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 17 ว่า เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เปลี่ยนไปใช้ระบบจัดหมู่หนังสือแบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน²

เนื่องจากกรณีของฉบับพิมพ์ครั้งที่ 17 มีข้อบกพร่องต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว จึงได้มีการปรับปรุงแก้ไขกรณี (Revise Index) และจัดพิมพ์ขึ้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งของฉบับพิมพ์ครั้งนี้ คือการมีสัญลักษณ์ที่ยาวเกินไป แต่เนื่องจากลักษณะการกระจายเลขหมู่หนังสือของระบบทศนิยมของคิวอี้เป็นแบบลดหลั่นกันลงไปเป็นลำดับ จึงสามารถใช้กับหัวข้อเรื่องที่ละเอียดมากหรือหัวข้อเรื่องที่มีขอบเขตกว้าง ๆ โดยการให้สัญลักษณ์มีความสั้นยาวตามความต้องการ

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 18 พิมพ์ในปี ค.ศ. 1971 เป็นฉบับล่าสุดของระบบทศนิยมของคิวอี้ นโยบายการจัดทำและหลักการดำเนินงานยังคงเป็นไปตามฉบับพิมพ์ครั้งก่อน ๆ เพียงแต่ได้มีการเปลี่ยนแปลง และเพิ่มเติมลักษณะบางอย่างให้เหมาะสมกับความต้องการของห้องสมุดในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการขยายขอบเขตของระบบให้กว้างขวางออกไปเพื่อให้ห้องสมุดทุกขนาดสามารถใช้จัดหมู่หนังสือได้โดยมิได้จำกัดจำนวนหนังสือครั้งที่เคยระบุไว้ในฉบับพิมพ์ครั้งก่อน ๆ

ลักษณะพิเศษของฉบับพิมพ์ครั้งที่ 18 คือ การมีตารางเพิ่มเลขหรือตารางย่อย

¹Custer, "Problems in Editing the Seventeenth...", p. 21.

²Edmon Low, "Problems Encountered by Users of the Seventeenth Edition of D.D.C.: Academic Libraries," Problems in Library Classification Dewey 17 and Conversion, ed. by Theodore Samore (New York: Bowker, C1960), p. 43.

7 ตาราง การจัดทำเลขหมู่ 340 กฎหมาย และ 510 คณิตศาสตร์ เสียใหม่เพื่อให้สามารถครอบคลุมเรื่องราวที่ทันสมัยยิ่งขึ้น โดยเรียกเลขหมู่ทั้งสองนี้ว่า ฟีนิกซ์ สเกดิวล (Phoenix Schedules) ส่วนการย้ายเลขหมู่หนังสือของฉบับพิมพ์ครั้งที่ 18 มีเพียง 397 แห่ง ซึ่งเป็นเพียงครึ่งหนึ่งของฉบับพิมพ์ครั้งที่ 17¹ คำอธิบายการสร้างเลขหมู่หนังสือมีทั้งสิ้น 3388 แห่ง² พร้อมกับได้เปลี่ยนการใช้ข้อความว่า แบ่งเหมือนกับ มาใช้ว่า เติมเลข... ที่ (Add to) แทน ดังตัวอย่างฉบับพิมพ์ครั้งที่ 17 เลขหมู่หนังสือ 377.8 หมายถึง โรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากชาวคริสเตียนบางกลุ่ม พร้อมกับมีคำอธิบายให้แบ่งเหมือนกับ 281-289 แต่ในฉบับพิมพ์ครั้งที่ 18 เลขหมู่หนังสือเลขเดียวกันนี้จะมีคำอธิบายที่เข้าใจง่ายขึ้น กล่าวคือ ในหัวข้อที่เป็นโรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากชาวคริสเตียนนิกายโรมันแคทอลิก มีคำอธิบายให้เติมเลขที่ตามหลัง 28 ใน 281-289 ที่เลขหมู่หนังสือ 377.8 หัวข้อเรื่องนี้จึงมีเลขหมู่หนังสือ 377.82 เพราะ 2 หมายถึง นิกายโรมันแคทอลิก

ข้อที่พึงกล่าวถึงสำหรับฉบับพิมพ์ครั้งที่ 18 คือ ความพยายามที่จะลดล้างคำกล่าวของบรรณารักษ์ที่ว่า ระบบทศนิยมของคิวมีความโน้มเอียงและเน้นหนักเรื่องของซีกโลกตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องที่เกี่ยวกับสหรัฐอเมริกา ทำให้มีการเพิ่มเติมหัวข้อเรื่องใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับประเทศทางตะวันตกมากขึ้น จากหัวข้อเรื่องทฤษฎีและความคิดทางการเมือง เลขหมู่ 320.5 ได้มีหัวข้อเพิ่มขึ้นดังนี้ คือ³

Fabian Socialism	320.5312
Titoism	320.5323
Gandhism	320.55

นอกจากนี้ ยังได้กำหนดให้สามารถจัดหมู่หนังสือเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือของประเทศใดประเทศหนึ่งได้โดยมีจำนวนเลขหมู่หนังสือมากขึ้น หรือทำให้มีสัญลักษณ์ที่สั้นลงได้ ตัวอย่างเช่น

¹ Matthews, op.cit., 112.

² Ibid. 113.

³ Dewey, Dewey Decimal Classification, pp. 623-4.

ในหมวด 200 (ศาสนา) เลขหมู่หนังสือทางด้านพุทธศาสนานี้น้อยมาก ห้องสมุดในประเทศไทยที่มีหนังสือพุทธศาสนาสามารถอนุโลมใช้เลขหมู่หนังสือของคริสตศาสนาทั้งหมดเป็นเลขหมู่ของพุทธศาสนาได้โดยการทำความเข้าใจซึ่งปรากฏไว้ที่เลขหมู่ 230-280 และให้จัดหมู่หนังสือทางด้านคริสตศาสนาไปไว้ที่เลขหมู่ 298 แทน ด้วยวิธีนี้ทำให้มีเลขหมู่หนังสือทางด้านพุทธศาสนามากขึ้น

ส่วนวิธีการทำให้หนังสือบางหมวดหมู่มีสัญลักษณ์ที่สั้นขึ้นหรือเน้นหนักไปในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง ก็สามารถทำได้โดยการใช้อักษรหรือสัญลักษณ์ประกอบเลขหมู่ได้ ตัวอย่างเช่น หนังสือหมวดศาสนา อาจใช้อักษรตัวแรกเพียงตัวเดียวรวมกับตัวเลขได้ เช่น ศาสนาฮินดู จะมีสัญลักษณ์ 2H0 หรือ 29H แทนเลขหมู่ 294.5¹ ทั้งนี้จะต้องมีคำอธิบายกำกับไว้เสมอจึงสามารถจะทำได้ แต่ผลเสียของการใช้อักษรเป็นสัญลักษณ์นี้ทำให้เลขหมู่หนังสือระบบทศนิยมของคิวอี้ขาดคุณสมบัติของการเป็นสัญลักษณ์แบบบริสุทธิโดยสิ้นเชิง และยังได้สะท้อนให้เห็นอิทธิพลของการจัดหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันที่มีต่อระบบทศนิยมของคิวอี้ด้วย

ความแพร่หลายและความนิยม

การจัดหมู่หนังสือแบบทศนิยมของคิวอี้ เป็นระบบจัดหมู่หนังสือที่มีมาก่อนระบบอื่น และใช้กันอย่างแพร่หลายที่สุด ในสหรัฐอเมริกาห้องสมุดส่วนใหญ่ นับตั้งแต่ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดโรงเรียน และห้องสมุดมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย มักใช้ระบบนี้ ปัจจุบันนี้มีห้องสมุดในประเทศต่าง ๆ 123 ประเทศใช้ระบบทศนิยมของคิวอี้จัดหมู่หนังสือ² การนำเอาระบบทศนิยมของคิวอี้ไปใช้ในต่างประเทศ มีทั้งการแปลแผนการจัดหมู่หนังสือทั้งฉบับสมบูรณ์และฉบับย่อ และการดัดแปลงเพิ่มเติมก่อนนำไปใช้ ได้มีการแปลเป็นภาษาของประเทศทางยุโรปกว่า 9 ภาษา รวมทั้งภาษาจีน ไทย และญี่ปุ่น³ ส่วนการนำไปดัดแปลงให้เหมาะสมกับห้อง

¹Ibid., p. 292.

²"Dewey Centennial," RSTD Newsletter, I (January, 1976), 8.

³Mills, A Modern Outline of..., p. 5?

สมุดในภาคพื้น หรือประเทศต่าง ๆ ได้แก่ ระบบ Nippon Decimal Classification ของสมาคมห้องสมุดญี่ปุ่น โดยการเปลี่ยนแปลงการเรียงลำดับหมวดหมู่ต่าง ๆ เพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น แต่ยังคงใช้สัญลักษณ์แบบเดิม ระบบ Korean Decimal Classification จัดทำขึ้นในปี ค.ศ. 1964 โดยสมาคมห้องสมุดเกาหลี นอกจากนี้ ระบบทศนิยมสากล หรือ Classification Decimale Universelle¹ ยังได้นำเอาความคิดและวิธีการของระบบทศนิยมของคิวอี้ไปเป็นพื้นฐานในการจัดทำด้วย

ในด้านการจำหน่ายแผนการจัดหมู่หนังสือในต่างประเทศ ปรากฏว่า จำนวนการจำหน่ายได้เพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้จากการจำหน่ายแผนการจัดหมู่หนังสือฉบับพิมพ์ครั้งที่ 17 สามารถจำหน่ายในต่างประเทศ อาทิเช่น ประเทศต่าง ๆ ในเครือจักรภพอังกฤษ สเปน อิตาลี กรีซ อิสราเอล และประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มอาหรับ กลุ่มประเทศทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และตะวันออกเฉียงใต้ จำนวนจำหน่ายสูงถึง 33 เปอร์เซนต์ของจำนวนจำหน่ายทั้งหมด

นอกจากระบบทศนิยมของคิวอี้จะเป็นระบบจัดหมู่หนังสือที่ใช้ในห้องสมุดแล้ว ยังได้มีการนำเอาระบบนี้ไปใช้ในการจัดหมู่หนังสือประเภทบรรณานุกรมที่จัดพิมพ์โดยประเทศต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือสหพันธ์รายการของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress National Union Catalog) บรรณานุกรมแห่งชาติอังกฤษ (British National Bibliography) บรรณานุกรมแห่งชาติอินเดีย (Indian National Bibliography) อเมริกันบุ๊คพับลิชชิงเรคคอร์ด (American Book Publishing Record) และบัตรรายการสำเร็จรูปของบริษัทเอช.ดับบลิว วิลสัน (H.W. Wilson) สำหรับหนังสือคู่มืออื่น ๆ ที่ใช้ระบบทศนิยมของคิวอี้ ได้แก่หนังสือชุดสแตนดาร์ด แคตตาล็อก (Standard Catalog) อาทิเช่น ฝิซชั่น แคตตาล็อก (Fiction Catalog) ซิดเดิร์น แคตตาล็อก (Children's Catalog) เป็นต้น รวมทั้งบุ๊ค รีวิว ไดเจส (Book Review Digest) นอกจากนี้ยังมีวารสาร

¹ Foskett, Op. cit.

ชื่อ บุกิลิส (Booklist) และ พับลิชเชอร์สวีกลี่ (Publishers' Weekly) ที่มีเลขหมู่ระบบนี้ปรากฏอยู่ เมื่อไม่นานมานี้เองได้มีการบันทึกเลขหมู่หนังสือระบบทัศนนิยมของคิวอี้ลงบนมารคเทป (MARC : Machine Readable Cataloging) ของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน และบรรณานุกรมแห่งชาติอังกฤษด้วย

ลักษณะของแผนการจัดหมู่หนังสือระบบทัศนนิยมของคิวอี้

แผนการจัดหมู่หนังสือระบบทัศนนิยมของคิวอี้ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 1 จนถึงฉบับพิมพ์ครั้งที่ 18 ได้มีการปรับปรุงลักษณะรูปเล่ม เนื้อหา ตลอดจนวิธีการให้ความสะดวกแก่ผู้ใช้อยู่เสมอมา ฉบับพิมพ์ครั้งแรกถึงฉบับพิมพ์ครั้งที่ 15 จัดทำเป็นหนังสือเล่มเดี่ยวจบ คือรวมแผนการจัดหมู่หนังสือ ตารางเลขแสดงวิธีเขียนและครรชนไว้ด้วยกัน แต่ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 15 ได้แยกพิมพ์ครรชนเป็นอีกเล่มหนึ่งต่างหากในปี ค.ศ. 1952 หลังจากที่ได้พิมพ์รวมเป็นเล่มเดียวกันในปี ค.ศ. 1951 เพราะได้รับการวิจารณ์ว่าใช้ไม่สะดวก¹ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 16 ได้เปลี่ยนโฉมหน้าของแผนการจัดหมู่หนังสือระบบทัศนนิยมของคิวอี้โดยสิ้นเชิง กล่าวคือ ได้จัดพิมพ์เป็น 2 เล่ม เล่มหนึ่งเป็นแผนการจัดหมู่หนังสือ และอีกเล่มหนึ่งเป็นครรชน โดยมีผลจากการที่หอสมุดรัฐสภาอเมริกันเข้าไปมีส่วนในการจัดทำแผนการจัดหมู่หนังสือนั้นเอง ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 17 ยังคงลักษณะของฉบับพิมพ์ครั้งที่ 16 ไว้ และในฉบับพิมพ์ครั้งที่ 18 เพิ่มเป็น 3 เล่ม ดังนี้ คือ

เล่ม 1 ประกอบด้วยส่วนที่เป็นคำนำ แนะนำให้รู้จักลักษณะทั่ว ๆ ไปของระบบ กล่าวถึงหลักเกณฑ์การจัดทำ การปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นกว่าฉบับพิมพ์ครั้งก่อน ๆ ในด้าน คำอธิบายวิธีใช้ คำอธิบายวิธีสร้างเลขหมู่ ส่วนที่เป็นคำนำของผู้จัดทำ ได้แนะนำวิธีใช้ระบบทัศนนิยมของคิวอี้ไว้อย่างละเอียด นับตั้งแต่การพิจารณาหลักเกณฑ์การให้เลขหมู่หนังสือ การใช้ตารางเพิ่มเลข หรือตารางย่อย การให้เลขหมู่หนังสือที่มีหลายสาขาวิชาอยู่ในเล่มเดียวกัน แนะนำครรชน ตลอดจนปัญหาสำคัญบางประการเกี่ยวกับการใช้แผน

¹Custer, "Dewey Decimal Classification...", 133.

การจัดหมู่หนังสือระบบนี้ คำนวณดังกล่าวนี้ว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหมู่หนังสือด้วยระบบทศนิยมของคิวอี้

นอกจากนี้ ยังมีตารางเพิ่มเลข 7 ตาราง เพิ่มจากที่มีอยู่เดิมในการพิมพ์ครั้งที่ 17 อีก 5 ตาราง เลขจากตารางเพิ่มเลขเหล่านี้มิใช่เป็นเลขหมู่หนังสือที่สมบูรณ์ แต่คงใช้ตามหลังเลขหมู่จากแผนการจัดหมู่หนังสือ หรือเลขจากตารางหนึ่งอาจรวมกับเลขจากตารางอื่น ๆ ได้ในบางกรณี เมื่อนำเลขจากตารางเพิ่มเลขดังกล่าวมารวมกับเลขหมู่ในแผนการจัดหมู่หนังสือ ทำให้สามารถระบุเรื่องเฉพาะในบางแง่ของหนังสือแต่ละเล่มได้เป็นอย่างดี ตารางเพิ่มเลขจึงมีลักษณะเป็นเครื่องสังเคราะห์เลขหมู่หนังสือ (Synthetic Devices) ได้ ตารางเพิ่มเลขของระบบทศนิยมของคิวอี้ 7 ตาราง มีดังนี้คือ

1. ตารางเลขแสดงวิธีเขียน (Standard Subdivisions) เป็นกลุ่มเลขที่จัดทำขึ้นเพื่อแบ่งย่อยเนื้อเรื่องของหนังสือออกไปตามวิธีเขียน เลขจากตารางนี้สามารถนำมารวมกับเลขหมู่ในหมวดใดก็ได้ตามที่กำหนด เพื่อแสดงวิธีเขียนว่า เป็น แบบทฤษฎี พจนานุกรม วารสาร หรือ ประวัติ เลขจากตารางนี้ใช้ตัวเลข 01 - 09 เป็นสัญลักษณ์ ทำให้มีลักษณะคล้ายคลึงกับการแบ่งครั้งที่ 2 ของหมวด 000

2. ตารางเลขภูมิศาสตร์ (Areas) เป็นตารางเลขเพื่อการแบ่งย่อยเนื้อเรื่องของหนังสือออกไปตาม ทวีป ประเทศ รัฐ และเมือง ตารางเลขนี้ใช้ได้กับทุกหมวด

3. ตารางเลขวรรณกรรม (Subdivisions of Individual Literatures) เป็นกลุ่มเลขซึ่งการพิมพ์ครั้งก่อน ๆ รวมอยู่ในหมวด 800 และได้แยกออกมาเป็นตารางเฉพาะในการพิมพ์ครั้งที่ 18 เพื่อความสะดวกในการใช้ไม่ต้องเปิดกลับไปกลับมา ตารางเลขนี้ยังมีเลขที่แสดงลักษณะการประพันธ์ ว่าเป็น นวนิยาย ความเรียง บทละคร หรือ คำประพันธ์ ฯลฯ ตารางเลขวรรณกรรมจึงใช้กับเลขหมู่ หมวด 810 - 890 เท่านั้น

4. ตารางเลขทฤษฎีทางภาษา (Subdivisions of Individual Languages) เป็นกลุ่มเลขที่มีลักษณะทำนองเดียวกับตารางเลขวรรณกรรม กล่าวคือ ได้แยกออกมาจากหมวด 400 เพื่อสะดวกในการใช้ เลขจากตารางนี้ใช้ประกอบกับเลขหมู่ในหมวด 400 เท่านั้น เพื่อระบุงานเขียนด้านภาษาเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น เป็นตัวอักษรระบบหน่วยเสียง ไวยากรณ์ หรือ ฉันทลักษณ์ ฯลฯ เป็นต้น

5. ตารางเลขเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ และสัญชาติ (Racial Ethnic National Groups) เป็นกลุ่มเลขที่ใช้กับเลขหมู่ในหมวดต่าง ๆ และรวมกับเลขจากตารางเลขที่ 2 เพื่อแสดงถึงดินแดนที่มีชนเชื้อชาติโคออส้อยู่ เป็นต้น เลขจากตารางนี้ใช้แทนคำอธิบายที่ระบุไว้ว่า แบ่งเหมือนกับ 420 - 490 ในฉบับพิมพ์ครั้งก่อน ๆ เพื่อแสดงว่า เป็น ชนชาติ ละติน อิตาลีเลียน หรือ เอเชียียน

6. ตารางเลขภาษา (Languages) เป็นกลุ่มเลขที่ใช้กับเลขหมู่ในหมวดต่าง ๆ และรวมกับเลขจากตารางที่ 2 ได้ เพื่อแสดงว่า ดินแดนนั้น ๆ มีชนชาติที่พูดภาษาโคออส้อยู่ เป็นต้น เลขจากตารางนี้ใช้แทนคำอธิบายที่ระบุไว้ว่า แบ่งเหมือนกับ 420 - 490 ในฉบับพิมพ์ครั้งก่อน ๆ เพื่อแสดงว่า เป็นภาษา เยอรมัน สเปน ฯลฯ

กลุ่มเลขจากตารางที่ 5 และที่ 6 มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ตารางเลขที่ 5 แสดงถึง กลุ่มชน เผ่าพันธุ์ และเชื้อชาติ ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีภาษาพูดของตนเอง แยกออกมาให้เห็นโดยเฉพาะ เช่น ชาวโคลอมเบีย ส่วนเลขจากตารางที่ 6 หมายถึงกลุ่มภาษาที่มีได้หมายถึงเชื้อชาติ หรือเผ่าพันธุ์ เช่น ยิดดิช (Yiddish)¹

7. ตารางเลขกลุ่มบุคคล (Persons) เป็นตารางเลขที่ใช้เติมกับเลขหมู่ในแผนการจัดหมู่หนังสือหรือเลขจากตารางอื่น ๆ ตามที่กำหนด เพื่อระบุลักษณะเฉพาะของบุคคลนั้น ๆ เลขจากตารางนี้ใช้แทนคำอธิบายที่ระบุไว้ในฉบับพิมพ์ครั้งก่อน ๆ ว่า แบ่งเหมือนกับ 001 - 999 หรือ 920.1 - 928.9

ตารางเลขกลุ่มบุคคลนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกแบ่งตามประเภทของบุคคล ตามเผ่าพันธุ์ เพศ อายุ ลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ หรือลักษณะทางร่างกายและจิตใจ กลุ่มที่ 2 แบ่งตาม อาชีพ กิจกรรม และความสามารถพิเศษ อาทิเช่น นักปรัชญา นักบวช นักสังคมศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์ นักประวัติศาสตร์ ฯลฯ เป็นต้น

¹ Matthews, op.cit., 575.

เล่ม 2 เป็นแผนการจัดหมู่หนังสืออย่างละเอียด โดยเริ่มจากหมวดหมู่ 000, 100, และเรื่อยไปจนถึงหมวด 900 ในแต่ละหมวด มีการจัดลำดับที่เหมือนกัน กล่าวคือ การเริ่มจากเรื่องทั่ว ๆ ไปอย่างกว้าง ๆ ไปสู่เรื่องที่เฉพาะและละเอียดลงไป เลขหมู่หนังสือจึงเริ่มจากเลขหมู่กว้าง ๆ ก่อน แล้วจึงลกลงไปตามลำดับ (Hierarchical lines) เลขหมู่บางตอน ก่อนที่จะแบ่งย่อยอย่างละเอียด ได้สรุปย่อหน้าไว้ก่อนเพื่อให้ บรรณารักษ์จัดหมู่หนังสือได้ทราบขอบเขตอย่างกว้าง ๆ ก่อน ตัวอย่าง

025	การจัดห้องสมุด
.02	งานด้านเทคนิค
	สรุป
025.1	การบริหาร
.2	การจัดหา
.3	การทำบัตรรายการ
.4	การจัดหมู่หนังสือ
.5	การให้บริการแก่ผู้ใช้
.6	การบริการให้ยืม
.7	การเย็บและซ่อมหนังสือ
.1	การบริหาร
.11	การเงิน

เล่ม 3 เป็นกรณี กรณีของระบบทัศนียภาพของควิอี่มีลักษณะเป็นกรณีสัมพันธ์ ในหัวข้อต่าง ๆ ของกรณีจะมีเลขหมู่หนังสือกำกับไว้ ทั้งที่เป็นหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อย หัวข้อย่อยในกรณีนี้เป็นส่วนที่แสดงให้เห็นขอบเขต เนื้อหา ในด้านต่าง ๆ ของหัวข้อใหญ่ข้างต้น ตัวอย่างเช่น ภายใต้หัวข้อ "Libraries" จะมีหัวข้อย่อยในเรื่องต่าง ๆ นับตั้งแต่การทำบัญชี การบริหารด้านการเงิน กฎหมาย เป็นต้น ดังตัวอย่าง

Libraries	021
accounting	657.832
financial management	658.13932
law	344.092

เล่มที่ 3 นี้ นอกจากครุฑนี้แล้ว ยังมีตารางแสดงการเปรียบเทียบเลขหมู่ของหมวดกฎหมาย (340) และหมวดคณิตศาสตร์ (510) ของฉบับพิมพ์ครั้งที่ 17 และ 18 โดยเรียงตามลำดับอักษรของหัวข้อเรื่อง จาก A - Z เพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างโดยสิ้นเชิงของหมวดทั้งสองในฉบับพิมพ์ครั้งที่ 17 และ 18

การจัดหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Classification)

ประวัติของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน และวิวัฒนาการของการจัดหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

หอสมุดรัฐสภาอเมริกันได้ก่อตั้งขึ้นตามกฎหมาย เมื่อปี ค.ศ. 1800 โดยมีฐานะเป็นห้องสมุดนิติบัญญัติ (Legislative Library) ทำหน้าที่ให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภาอเมริกัน และข้าราชการอื่น ๆ ของรัฐบาล เมื่อเริ่มก่อตั้งหอสมุดมีหนังสือเพียง 243 เล่ม¹ และเป็นหนังสือที่สั่งมาจากร้านขายหนังสือในกรุงลอนดอน ชื่อ คาเดลและเดวิส (Cadel & Davies)² หอสมุดในขณะนั้นยังคงรวมอยู่ในตึกรัฐสภา บรรณารักษ์คนแรกชื่อ จอห์น เบคเลย์ จากบัญชีรายชื่อหนังสือที่หอสมุดพิมพ์ออกมาในปี ค.ศ. 1802 ทำให้ทราบว่า หอสมุดมีหนังสือประมาณ 964 เล่ม และแผนที่ยีก 9 แผน และจัดหมวดหมู่ตามขนาด³ คือ ขนาด 12 x 19 นิ้ว หรือ สูง ตั้งแต่ 30 เซนติเมตรขึ้นไป เรียกว่าโฟลิโอ (Folio) ขนาด $9 \frac{1}{2} \times 12$ นิ้ว หรือ สูงประมาณ 25 - 30 เซนติเมตร เรียกว่าควอตโต (Quartos) ขนาด 6 x 9 นิ้ว หรือสูงประมาณ 20 - 25 เซนติเมตร เรียกว่า

¹C.W. Grout. An Explanation of the Tables used in the Schedules of the Library of Congress Classification (New York: School of Library Science, Columbia Univ., c 1940), p. 1.

²Immroth, op.cit., 97.

³Loc.cit.

ออกตาโว (Octavo) ขนาด $5 \times 7 \frac{3}{8}$ นิ้ว หรือสูงประมาณ 17.5 - 20 เซนติเมตร เรียกว่า คูโอเดซิโม (Duodecimos) ตามลำดับ¹

การจัดหมวดหมู่หนังสือของหอสมุดรัฐสภาอเมริกันได้เริ่มเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด เมื่อ แพททริก แมกรูเคอร์ (Patrick Magruder) บรรณารักษ์คนที่สอง ได้พิมพ์บัญชีรายชื่อหนังสือเล่มที่ 3 ออกมาใน ค.ศ. 1808 กล่าวคือ ได้มีการจัดหมวดหมู่หนังสือตามเนื้อหาวิชาและประเภทของหนังสือนั้น ๆ เช่น กฎหมายของรัฐต่าง ๆ รายงานของคณะกรรมการสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น แต่การจัดเก็บหนังสือตามขนาดของหนังสือในระยะแรกๆ ก็ยังคงมีอยู่ ต่อมาใน ค.ศ. 1812 หอสมุดมีหนังสือ 3,076 เล่ม แผนทีและแผนผังอีก 53 ชิ้น ได้จัดแบ่งหมวดหมู่หนังสือออกเป็น 18 หมวด โดยได้แบบอย่างมาจากการจัดหมู่หนังสือที่หอสมุดแห่งฟิลาเดลเฟีย (Library Company of Philadelphia) ซึ่งใช้มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1789 การจัดหมวดหมู่หนังสือออกเป็น 18 หมวดนี้ แยกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภท คือ ประวัติศาสตร์ ปรัชญา และศิลปะ ซึ่งเป็นการจัดแบ่งหมวดวิชาความรู้ที่มีพื้นฐานมาจากการจัดประเภทความรู้ของ เซอร์ ฟรานซิส เบคอน คือ ความจำ (Memory) จินตนาการ (Imagination) และเหตุผล (Reason) แต่การจัดหมู่หนังสือของหอสมุดรัฐสภาอเมริกันใน ค.ศ. 1812 ได้ดำเนินการตามความคิดของ ชอง เลอ รอง คาลอมแบร์ต ที่ได้เปลี่ยนการเรียงลำดับเสียใหม่เป็น ความจำ เหตุผล และจินตนาการ หรือ ประวัติศาสตร์ ปรัชญา และร้อยกรอง หรือศิลปะ นั่นเอง²

ต่อมาใน ค.ศ. 1814 ทหารอังกฤษเข้ายึดครองและเผาทำลายรัฐสภาอเมริกัน หอสมุดซึ่งรวมอยู่ในตึกรัฐสภาจึงถูกไฟไหม้ด้วย ดังนั้น หอสมุดจึงจำเป็นต้องจัดหาหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ใหม่ โทมัส เจฟเฟอร์สัน (Thomas Jefferson) ประธานาธิบดีคนที่ 3 ของสหรัฐอเมริกา ได้เสนอขายหนังสือในหอสมุดส่วนตัวแก่หอสมุดรัฐสภา ซึ่งทางรัฐสภาได้ตกลง

¹ หองหยด ประทุมวงศ์, "การจัดหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน," วารสารหอสมุด, 14 (กรกฎาคม-สิงหาคม, 1513), 232.

² Immroth, op.cit., 98-9.

ข้อหนังสือจำนวน 6,487 เล่ม ด้วยราคา 23,950 เหรียญอเมริกัน เมื่อ ค.ศ. 1815 หนังสือทั้ง 6,487 เล่ม ได้จัดหมวดหมู่เรียบร้อยแล้วด้วยระบบจัดหมวดหมู่หนังสือตามแบบอย่างของ เจฟเฟอร์สัน ซึ่งเจฟเฟอร์สันได้ดัดแปลงหลักการจัดหมวดหมู่ความรู้ของ เบคอน และแบ่งหนังสือออกเป็น 44 หมวด เมื่อหอสมุดรัฐสภาอเมริกันได้นำมาใช้ก็ได้แก้ไขดัดแปลงเพิ่มเติมระบบนี้เรื่อยมาจนเกือบสิ้นคริสต์ศตวรรษที่ 19¹

เมื่อหอสมุดถูกไฟไหม้อีกครั้งหนึ่งในปี ค.ศ. 1851 อีกครั้งหนึ่งทำให้หอสมุดต้องสูญเสียหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ประมาณ 55,000 เล่ม ซึ่งเป็นจำนวนที่เกินกว่าครึ่งหนึ่งของหนังสือที่มีอยู่ทั้งหมด เอินสเวิร์ท อาร์ สโปฟฟอร์ด (Airsworth R. Spofford) บรรณารักษ์ซึ่งรับราชการระหว่าง ค.ศ. 1864-1897 ได้ทำรายงานเสนอแนะให้สร้างอาคารหอสมุดขึ้นใหม่เป็นเอกเทศเพื่อความสะดวกและคล่องตัวในการให้บริการแก่ผู้ใช้ซึ่งมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นได้อย่างเต็มที่ กับมีสถานที่พอเพียงที่จะเก็บหนังสือที่เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ อาคารใหม่หลังแรกของหอสมุดซึ่งอยู่ตรงข้ามกับตึกรัฐสภาได้สร้างเสร็จเรียบร้อย และเปิดบริการแก่ผู้ใช้เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน ค.ศ. 1897 หอสมุดรัฐสภาอเมริกันซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารงานของ ดร. เฮอเบิร์ต พัตนัม (Dr. Herbert Putnam) บรรณารักษ์ระหว่าง ค.ศ. 1899-1939 ได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในงานด้านบริหาร ด้านเทคนิค และการให้บริการ ส่วนอาคารใหม่หลังที่ 2 ของหอสมุดได้สร้างเสร็จเมื่อปี ค.ศ. 1939²

ดร. พัตนัม ได้พิจารณาหาระบบจัดหมู่หนังสือเพื่อให้เหมาะสมกับจำนวนหนังสือซึ่งเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะที่นั้นหอสมุดมีหนังสือประมาณ 2 ล้านเล่ม³ และจะต้องทวีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ หลังจากที่ได้ศึกษาและพิจารณาถึงหลักและวิธีการของการจัดหมู่หนังสือระบบต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว เช่น ระบบทศนิยมของคิวอี้ และระบบเอ็กแพนซีฟ ดร. พัตนัม และ

¹Grout, loc. cit.

²ทองหยด ประทุมวงศ์, เรื่องเดิม, 234.

³Phillips, op.cit., p. 95.

บรรณารักษ์ฝ่ายจัดหมู่หนังสือคนสำคัญ ๆ ต่างเห็นพ้องต้องกันว่า ไม่มีระบบจัดหมู่หนังสือระบบใดที่มีอยู่ในขณะนั้นจะเหมาะสมกับหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เพราะหอสมุดรัฐสภาอเมริกันมีลักษณะแตกต่างจากห้องสมุดอื่น ๆ ทั้งในด้านการบริหาร การบริการ ผู้ใช้ห้องสมุด และประเภทของหนังสือ ดังนั้น บรรณารักษ์ฝ่ายจัดหมู่หนังสือคนสำคัญ ๆ ของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ซึ่งมี ชาลส์ มาเทล (Charles Martel) เป็นหัวหน้าฝ่ายจัดหมู่หนังสือในขณะนั้น จึงได้ร่วมมือกับยู.ซี.เอช.ในคณะสาขาวิชา จัดทำเลขหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Classification System) ขึ้น นับเป็นการเริ่มต้นด้วยการจัดหมู่หนังสือด้วยระบบใหม่ ซึ่งเหมาะสมกับลักษณะของหอสมุดทุกประการ

หอสมุดรัฐสภาอเมริกันในปัจจุบันได้ขยายขอบเขตการให้บริการออกไปอย่างกว้างขวาง นอกเหนือจากการให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภาแล้ว หอสมุดยังมีหน้าที่ให้บริการแก่หน่วยงานอื่น ๆ ในด้านการรวบรวมบรรณานุกรม การให้บริการตอบคำถามโดยตรง และทางจดหมายทั้งในประเทศและต่างประเทศ การยืมหนังสือระหว่างประเทศ การแปลหนังสือ ตลอดจนทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของสหพันธ์รายการแห่งชาติ

ความนิยมและความแพร่หลาย

ปัจจุบันการจัดหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันเป็นระบบจัดหมู่หนังสือที่สำคัญยิ่งระบบหนึ่ง และเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในห้องสมุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในห้องสมุดระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศ สำหรับในประเทศไทยได้มีห้องสมุดมหาวิทยาลัยหลายแห่งที่ได้ดำเนินการเปลี่ยนระบบจัดหมู่หนังสือที่ใช้อยู่เดิมไปใช้ระบบนี้ จากการสำรวจห้องสมุดในประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1961 ปรากฏว่า ห้องสมุดประเภทต่าง ๆ 256 แห่ง ใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ต่อมาในปี ค.ศ. 1964 ริชาร์ด แองเกล (Richard Angell) สำรวจพบว่า ห้องสมุดประมาณ 800 - 1000 แห่ง ใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน และได้ทำนายไว้ว่า ต่อไปอีก 8 ปีข้างหน้า หลังจากการสำรวจครั้งนี้ จำนวนห้องสมุดที่ใช้ระบบนี้จะเพิ่มเป็น 2 เท่า ทั้งนี้รวมทั้งห้องสมุดที่เปลี่ยนระบบจัดหมู่หนังสือจากระบบที่ใช้อยู่เดิม และห้องสมุดที่เพิ่งเกิดขึ้นใหม่ด้วย ตลอดจนห้องสมุดแผนกวิชาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

¹Hoage., loc. cit.

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ห้องสมุดของแผนกวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี¹

ห้องสมุดประเภทอื่น ๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน และห้องสมุดเฉพาะ ได้หันมาใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันมากยิ่งขึ้น ขนาดของห้องสมุดมิได้เป็นอุปสรรคในการใช้ระบบนี้ ห้องสมุดขนาดเล็กที่มีหนังสือเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งก็สามารถใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันได้ นอกจากนี้ ยังเป็นที่เข้าใจกันว่า ห้องสมุดสำหรับเด็กหรือเด็กวัยรุ่นไม่ควรใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เนื่องจากเด็กเหล่านี้ไม่สามารถค้นหาหนังสือด้วยตนเอง แต่ได้มีการพิสูจน์แล้วว่าสามารถใช้ระบบนี้ได้ดีในห้องสมุดสำหรับเด็ก ดังตัวอย่างห้องสมุดประชาชนที่เซ็นต์ปอล (Saint Paul) และ บัฟฟาโล (Buffalo) ในกรุงนิวยอร์ก สำหรับประเทศไทย ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันแพร่หลายอยู่ในห้องสมุดระดับอุดมศึกษาและห้องสมุดเฉพาะเป็นส่วนใหญ่

ลักษณะของแผนการจัดหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

การจัดหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ประกอบด้วยหมวดใหญ่ 20 หมวด แต่ละหมวดใช้อักษรโรมัน ตั้งแต่ A - Z แขนงหมวดหมู่หนังสือ ยกเว้น I O W X Y ใช้อักษรถึง 21 ตัว เพราะอักษร E - F ใช้แทนหมวดประวัติศาสตร์อเมริกัน หมวดใหญ่ 20 หมวดนี้ได้จัดพิมพ์ออกมาเป็นหนังสือแผนการจัดหมู่ รวมทั้งสิ้น 33 เล่ม โดยแยกพิมพ์แต่ละหมวด หมวดละ 1 เล่ม หรือหลายเล่มตามความเหมาะสม หนังสือแผนการจัดหมู่ฉบับสมบูรณ์ หมวดแรกที่ได้จัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม คือ หมวด Z (บรรณานุกรมและบรรณารักษศาสตร์) พิมพ์ในปี ค.ศ. 1902 ส่วนหมวด K (กฎหมาย) เป็นหมวดที่ยังไม่สมบูรณ์เพราะกำลังจัดทำอยู่ ได้จัดพิมพ์ออกมาแล้ว 2 เล่ม คือ KD กฎหมายอังกฤษ และ KF กฎหมายอเมริกัน

หนังสือแผนการจัดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เกือบทุกหมวดประกอบด้วยส่วนสำคัญที่เหมือนกัน 7 อย่าง คือ

¹Richard S. Angell "On the Future of the Library of Congress Classification," in Classification Research; ed. by Pauline Atherton (Copenhagen: Munksgaard, 1965), pp. 101-112.

1. คำนำ เป็นส่วนที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของการจัดทำ
เลขหมู่ แต่ละหมวด

2. บทสรุปย่อ (Synopsis) เป็นส่วนที่เปรียบเสมือนหน้าสารบาญอย่าง
คร่าว ๆ ของหนังสือ ช่วยให้ผู้ใช้ทราบขอบเขต การแบ่งเนื้อเรื่องของหนังสือแต่ละหมวดว่า
มีหมวดย่อยต่าง ๆ มากน้อยเพียงไร

ตัวอย่างบทสรุปย่อ ของหมวด L¹

SYNOPSIS

- L Education (General)
- LA History of Education
- LB Theory and Practice of Education
 - Teaching
 - Teacher Training
 - School Administration and Organization
- LC Special Aspects of Education
 - Forms of Education
 - Social Aspects of Education
 - Moral and Religious Education
 - Types of Education
 - Education of Special Classes of Persons
 - Education Extension. Adult Education

¹U.S. Library of Congress. Subject Cataloging Division,
Class L : Education (3 d ed.; Washington, D.C.:Library of Congress,
1951), p. V.

LD-LG Individual Institutions

LD United States

LE America (except United States)

LF Europe

LG Asia, Africa, Oceania

LH College and School Magazines and Papers

Student Periodicals

LJ Student Fraternities and their Publications

LT Textbooks

3. โครงร่าง (Outline) เป็นส่วนที่เปรียบเสมือนสารบาญอย่างละเอียดของหนังสือ คือเป็นสังเขปเลขหนุอย่างกว้าง ๆ แต่ละเอี้ยกกว่าบทสรุปย่อ ทำให้ทราบขอบเขตการแบ่งหนังสืออย่างละเอียดของหมวดย่อยในแต่ละหมวดใหญ่

ตัวอย่าง โครงร่างเพียงบางส่วนของ หมวด L¹

CLASS L OUTLINE

Education (General)

L

7-97 Periodicals. Societies

101 Yearbooks

106-107 Congresses

111-791 Documents. Reports

797-899 Exhibitions. Museums

900-991 Directories

¹Ibid., p. VII.

History of Education

LA

- 5-25 General
- 31-133 By period
- 173-185 Higher education
- 201-396 United States
- 410-2270 Other countries
- 2301-2397 Biography

Theory and Practice of Education

LB

- 5-41 General
- 51-875 Systems
- 1025-1050 Teaching (Principles and practice)
- 1051-1091 Educational Psychology
- 1101-1139 Child study
- 1140 Preschool education
- 1141-1499 Kindergarten
- 1501-1547 Primary education
- 1555-1601 Elementary education
- 1603-1695 Secondary education
- 1705-2285 Education and training of teachers. Teachers colleges, etc.
- 2300-2411 Higher education
- 2503-2797 School laws and legislation
- 2801-3095 School administration and organization
- 3011-3095 School management and discipline

3205-3325	School architecture
3401-3497	School hygiene. College hygiene
3525-3575	Special days
3062-3640	School life, etc.

4. แผนการจัดหมู่หนังสือ (Schedules) คือส่วนที่เป็นตารางเลขหมู่ แต่ละหมวดอย่างละเอียด

ตัวอย่าง แผนการจัดหมู่หนังสือเพียงบางส่วนของหมวดย่อย LA¹

MAIN TABLES

HISTORY OF EDUCATION

General, national, and local

History of educational theory in LB

History of individual institutions in LD-LG

LA

Collected works

5 Several authors

7 Individual authors

Cf. LB 5-7, 51-875, Theory and practice of education

9 Historiography

11 General works

13 Textbooks, compends, etc.

14 Syllabi and topical outlines

21 General special

23 Anecdotes, facetiae, satire, etc.

25 Addresses, essays, lectures. Pamphlets. By period.

Cf. LB 51-875, Theories and systems

¹Ibid., p. 15.

31	General pre-Christian. Ancient
34	Oriental
35	China
36	India

5. ตารางเฉพาะ หรือตารางช่วย (Tables) คือ ตารางเลขซึ่งใช้ในการแบ่งแยกหนังสือให้ละเอียดและเฉพาะเจาะจงลงไป ตารางเฉพาะนี้เป็นเลขอีกชุดหนึ่ง ซึ่งแยกออกจากแผนการจัดหมู่หนังสือ แต่ต้องใช้ประกอบกับเลขหมู่หนังสือที่กำหนดให้ จะใช้ลอย ๆ ไม่ได้ อีกทั้งจะใช้กับเลขหมู่หนังสืออื่น ๆ นอกเหนือจากที่กำหนดให้ก็ไม่ได้ ตารางเฉพาะของบางหมวดจะอยู่ท้ายเล่มของแผนการจัดหมู่หนังสือจนถึงครั้นนี้ บางหมวดจะอยู่ท้ายหรืออยู่ข้างหน้ากลุ่มเลขหมู่ที่ของอาศัยตารางเฉพาะดังกล่าว ตารางเฉพาะอาจแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้ คือ

1. ตารางเลขวิธีเขียน (Form Tables) เป็นตารางเลขเฉพาะที่จัดทำขึ้นเพื่อกำหนดเลขหมู่หนังสือในวิชาใดวิชาหนึ่งตามวิธีเขียน เช่น รายงานประจำปี หนังสือรายปี หรือผลงานของนักเขียนแต่ละคน ซึ่งมักจะใช้มากในหมวด P (วรรณคดี) และหมวดย่อย PQ PR PS PT และ หมวด B (ปรัชญาและศาสนา)

2. ตารางภูมิศาสตร์ (Geographical Tables) ตารางภูมิศาสตร์เป็นตารางเลขเฉพาะที่จัดทำขึ้นเพื่อแบ่งย่อยเนื้อเรื่องของหนังสือออกไปตาม ประเทศ รัฐ และเมือง ตารางเลขเฉพาะชุดนี้ใช้มากในหมวด H (สังคมศาสตร์) หมวด N (ศิลปกรรม) หมวด G (ภูมิศาสตร์) หมวด S (เกษตรศาสตร์) หมวด T (เทคโนโลยี) และหมวด U (นาวิกศาสตร์)

3. ตารางแบ่งยุคสมัย (Chronological Tables) เป็นตารางเลขเฉพาะที่ใช้สำหรับการแบ่งเนื้อเรื่องของหนังสือ ตามยุคสมัย หรือตามลำดับปี

4. ตารางเลขเนื้อเรื่องย่อย (Subject Subdivision Tables) เป็นตารางเลขเฉพาะที่ใช้สำหรับการแบ่งย่อยเนื้อเรื่องของหนังสือในแต่ละสาขาวิชาให้ละเอียดเฉพาะเจาะจงลงไปเป็นเรื่อง ๆ ดังตัวอย่างในหมวด H

ซึ่งมีรายชื่ออุตสาหกรรมและสินค้าบางอย่างเรียงตามลำดับอักษร
เช่น

พร้อมทั้งเลขหนังสือ¹

- .A4 Air Pilots, etc.
- .A6 Atomic workers
- .B2 Bakers

5. ตารางรวม (Combination Tables) คือรวมตารางเฉพาะแต่ละ
ตารางเข้าด้วยกัน โดยอาจรวมทั้ง 4 ประเภทข้างต้น หรือเพียง 2 - 3 ประเภทก็ได้ ดัง
ตัวอย่างในหมวด H เลขหมู่ HE 8861 - 9680 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเลขหมู่หนังสือที่เกี่ยวข้อง
กับเฉพาะส่วนที่ว่าด้วยโทรศัพท์ในประเทศอื่น ๆ (Telephone by Country) ใช้ตาราง
ที่ 7 ประกอบ

HE 8861-9680 Other countries. Table VII

Under each

5 nos. 10 nos.

(1)		Documents Laws, etc.
	(1)	collections
	(2)	special
(2)	(3)	Directories : Buyers' guides
	(4)	General works. History, etc.
	(5)	Public policy
	(6)	Rates
(3)	(8)	States, Provinces, departments, etc. A-Z Including documents

¹ หองหยก ประทุมวงศ์, เรื่องเดิม, 248.

(4)	(9)	Cities, A-Z
(5)	(10)	Companies, A-Z
- under each
- (1) Charter Reports
 - (2) Serial
 - (3) Nonserial
 - (4) Other company publications
 - (5) General works (Nonofficials) ¹

6. **ครรรชนี (Index)** ครรรชนีของการจัดหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เป็นครรรชนีของเนื้อเรื่องแต่ละหมวด ส่วนใหญ่จะอยู่ท้ายเล่มเกือบทุกหมวด ยกเว้นบางหมวดซึ่งมีครรรชนีระบุดูอยู่ต่างหากอีกเล่มหนึ่ง หนังสือแผนการจัดหมู่บางหมวดอาจมีครรรชนี 2 ส่วน คือ ครรรชนีของเนื้อเรื่องทั้งหมด และครรรชนีของเนื้อเรื่องที่เพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงขึ้นใหม่ ครรรชนีทั้ง 2 ส่วนนี้ จะมีลักษณะเป็นครรรชนีสัมพันธ์ของเรื่องในหมวดเดียวกัน หรือต่างหมวดกันก็มีอยู่บ้าง แต่ไม่มากนัก²

7. **เลขหมู่ที่เพิ่มเติม และแก้ไขเปลี่ยนแปลง (Additions and Changes)** เป็นส่วนที่จะอยู่ท้ายเล่มเสมอ นอกจากหมวดใดที่เพิ่งพิมพ์ครั้งใหม่ออกมา ก็จะไม่มีส่วนนี้ปรากฏอยู่ เลขหมู่ที่เพิ่มเติมและแก้ไขเปลี่ยนแปลงจะช่วยให้การจัดหมู่หนังสือระบบนี้ทันสมัย คือทันกับความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ

¹US. Library of Congress. Subject Cataloging Division. Classification Class H: Social Sciences (3d ed.; Washington, D.C.: Library of Congress, 1950), pp. 153-4.

²ทองหยด ประทุมวงศ์, "วิธีใช้เลขหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน," วารสารหอสมุด, 18 (พฤษภาคม-มิถุนายน, 2517), 212.

อย่างไรก็ดี หนังสือแผนการจัดหมู่แต่ละหมวดไม่จำเป็นต้องมีลักษณะต่าง ๆ ครบทั้ง 7 อย่าง คึงกล่าวแล้วข้างต้น บางหมวดอาจไม่มีบทสรุปย่อ ไม่มีกรรณีย์ หรือเลขหมู่ที่เพิ่มเติม และแก้ไขเปลี่ยนแปลงก็ได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เปรียบเทียบการจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของคิวอี้กับระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

ลักษณะของระบบ

ระบบทศนิยมของคิวอี้กับระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันต่างก็เป็นระบบจัดหมู่หนังสือทั่วไป (General Classification) และระบบทศนิยมของคิวอี้เป็นระบบจัดหมู่ความรู้ (Classification of knowledge) ซึ่งเมอวิลคิวอี้เป็นผู้จัดทำขึ้น ลักษณะการจัดแบ่งและลำดับหมวดหมู่ของเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เป็นไปตามความคิดของมนุษย์อย่างสมเหตุสมผล และอาศัยลักษณะโครงสร้างความรู้ในทางกลับกันของเบคอน (Inverted Baconian) มาเป็นแนวทางในการจัดลำดับหมวดหมู่ต่าง ๆ ส่วนระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันเป็นระบบจัดหมู่หนังสือ (Classification of Books) อย่างแท้จริง เพราะวิวัฒนาการของระบบนี้ได้จัดทำขึ้นจากการจัดหมู่หนังสือในหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน โดยมีบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหมู่หนังสือคนสำคัญ ๆ ของหอสมุดรัฐสภาอเมริกันเป็นผู้กำหนดโครงสร้าง (Outline) ของแต่ละหมวด ผู้เชี่ยวชาญในแขนงวิชาต่าง ๆ ทำหน้าที่กำหนดเลขหมู่เนื้อเรื่องย่อยของวิชาเหล่านั้น การเพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงเลขหมู่หนังสือมักจะมีอยู่เสมอ เมื่อมีหนังสือวิชาการใหม่ ๆ เข้ามาในหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

ทั้งระบบทศนิยมของคิวอี้และระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เป็นระบบจัดหมู่หนังสือที่เหมาะสมสำหรับห้องสมุดขนาดใหญ่ที่มีหนังสือทั่ว ๆ ไป ห้องสมุดขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กที่มีหนังสือเฉพาะวิชาด้านใดด้านหนึ่ง ควรใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ส่วนห้องสมุดขนาดเล็กที่มีหนังสือทั่ว ๆ ไป ควรใช้ระบบทศนิยมของคิวอี้ จากการสำรวจของคณะกรรมการทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของสมาคมห้องสมุดอเมริกัน (Resources and Technical Services Division, Cataloging and Classification Section) ในปี ค.ศ. 1965 พบว่า ระบบทศนิยมของคิวอี้เหมาะกับห้องสมุดที่มีหนังสือทั่ว ๆ ไป ประมาณ 200,000 เล่ม¹ นั้น ได้มีการเปลี่ยนแปลงเมื่อแผนการจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของคิวอี้ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 18 ได้พิมพ์ออกมาในปี ค.ศ. 1971 เนื่องจากได้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดทำโดยการขยายขอบเขตเนื้อหาวิชา การมีตารางช่วยเพิ่มเลขมากขึ้น ทำให้ระบบทศนิยมของคิวอี้เหมาะกับห้องสมุดทั่ว ๆ ไปทุกขนาด รวมทั้งห้องสมุดที่มีหนังสือทั่ว ๆ ไปมากกว่า 200,000 เล่ม เช่นเดียวกับระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

¹"Statement on types....," 104-111.

โครงสร้างของระบบ

โครงสร้างการแบ่งหมวดหมู่ของเนื้อหาวิชาของระบบทศนิยมของคิวอี้ และระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันมีลักษณะที่แตกต่างกันดังนี้ คือ

ระบบทศนิยมของคิวอี้

เนื่องจากระบบทศนิยมของคิวอี้เป็นระบบจัดหมู่ความรู้ การแบ่งหมวดหมู่ของเนื้อหาวิชาจึงเป็นไปตามหลักทฤษฎี (Theoretical System) คิวอี้เป็นผู้วางโครงร่างการแบ่งสรรวิชาต่าง ๆ และใช้ตัวเลขเป็นสัญลักษณ์แทนหมวดหมู่วิชา การเรียงลำดับเนื้อหาวิชาของหมวดต่าง ๆ เป็นไปอย่างสมเหตุสมผล ตามหลักวิวัฒนาการของความรู้ โดยแบ่งวิชาความรู้ออกเป็น 10 หมวดใหญ่ (Classes) เรียกว่า การแบ่งครั้งที่ 1 (First Summary) ใช้เลขโรมันแทนเนื้อหาวิชาการต่าง ๆ ดังนี้ คือ

- 000 เบ็ดเตล็ด (รวมเรื่องบรรณานุกรม บรรณารักษศาสตร์ สารานุกรม วารสารศาสตร์ คณิตศาสตร์เขียน เป็นต้น)
- 100 ปรัชญา และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (จิตวิทยา ตรรกวิทยา จริยศาสตร์ เป็นต้น)
- 200 ศาสนา (รวมเรื่องศาสนาในด้านต่าง ๆ นับตั้งแต่ธรรมชาตินิยม การนับถือ ศาสนาอื่น ๆ นอกเหนือจากคริสต์ศาสนา และศาสนาเปรียบเทียบ แต่ส่วนใหญ่จะเน้นหนักเรื่องของคริสต์ศาสนา)
- 300 สังคมศาสตร์ (สถิติ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย รัฐประศาสนศาสตร์ การสังคมสงเคราะห์ การศึกษา พินิจกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และคติชาวบ้าน)
- 400 ภาษาศาสตร์ (รวมภาษาต่าง ๆ ทั่วโลก)
- 500 วิทยาศาสตร์ (คณิตศาสตร์ ดาราศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ธรณีวิทยา ปฐพีวิทยา ชีววิทยา พฤกษศาสตร์ และสัตวศาสตร์)
- 600 วิทยาศาสตร์ประยุกต์ (แพทยศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เกษตรศาสตร์ เคหเศรษฐศาสตร์ ธุรกิจและวิธีการ อุตสาหกรรมเคมี อุตสาหกรรมอื่น ๆ โรงงานผลิตสินค้าสำเร็จรูป และการก่อสร้าง)

- 700 ศิลปกรรมและการบันเทิง (สถาปัตยกรรม ประติมากรรม การวาดเขียน
จิตรกรรม การถ่ายรูป การดนตรี และการบันเทิงต่าง ๆ)
- 800 วรรณกรรม (วรรณกรรมของชาติต่าง ๆ ทั่วโลก)
- 900 ประวัติศาสตร์ (รวมทั้งภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว และชีวประวัติ)
- แต่ละหมวดแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็น 10 หมู่ (10 Divisions) หรือเรียกว่า
การแบ่งครั้งที่ 2 (Second Summary) ซึ่งเห็นได้จากเลขตำแหน่งที่ 2 ของสัญลักษณ์
ดังตัวอย่างในหมวด 600 วิทยาศาสตร์ประยุกต์¹

600 เรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ประยุกต์โดยทั่ว ๆ ไป

610 แพทยศาสตร์

620 วิศวกรรมศาสตร์

630 เกษตรศาสตร์

640 เคหเศรษฐศาสตร์

650 ชุรกิจและวิธีการ

660 อุตสาหกรรมเคมี

670 อุตสาหกรรมอื่น ๆ

680 โรงงานผลิตสินค้าสำเร็จรูป

690 การก่อสร้าง

ในแต่ละหมู่แบ่งออกเป็น 10 หมู่ย่อย (10 Subdivisions or Sections)
หรือเรียกว่าการแบ่งครั้งที่ 3 (third summary) ซึ่งจะเห็นได้จากตัวเลขในตำแหน่งที่ 3
ของเลขหมู่ ดังตัวอย่าง

640 เรื่องเกี่ยวกับเคหเศรษฐศาสตร์โดยทั่ว ๆ ไป

641 อาหารและเครื่องคั้น

642 อาหารและการจัดในโอกาสต่าง ๆ

643 บานและส่วนต่าง ๆ ของบาน

644 เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในบ้าน

645 เครื่องตกแต่งบ้าน

¹Dewey, Dewey Decimal Classification, Vol. I..., p. 457.

646 การตัดเย็บเสื้อผ้า

647 สาธารณูปโภค

648 สุขาภิบาลในครัวเรือน

649 การเลี้ยงดูและอบรมเด็ก

นอกจากการแบ่งทั้ง 3 ครั้ง โดยมีเลขหมู่ 000 - 999 แล้ว ยังสามารถแบ่งละเอียดไปได้อีก โดยใช้เลขหลังจุดทศนิยมต่อไปได้ ตัวอย่าง¹ เช่น

649 การเลี้ยงดูและอบรมเด็ก

649.1 การเลี้ยงเด็ก

649.2 การให้อาหาร

649.4 เสื้อผ้าและการรักษาร่างกาย

649.5 กิจกรรมสำหรับเด็ก

649.6 หน้าที่และอุปนิสัยของเด็ก

649.7 การอบรมเรื่องทางศีลธรรม จรรยาและศาสนาแก่เด็ก

649.8 การพยาบาลเด็ก

เลขหลังจุดทศนิยมมีได้หลายตำแหน่งตามต้องการ และขึ้นอยู่กับความละเอียดของหนังสือที่นำมาจัดหมู่ เช่น

649.5 กิจกรรมสำหรับเด็ก

649.51 กิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น การวาดภาพ การทำของเล่นด้วยกระดาษ

การเล่นดนตรี

649.52 การเล่นกับของเล่นต่าง ๆ

.552 ตุ๊กตา

.553 การเล่นเกมส

ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

การแบ่งหมวดหมู่หนังสือของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันมิได้เป็นไปตามหลักทฤษฎี แต่เป็นไปตามหลักปฏิบัติ (Practical System) คือการกำหนดเลขหมู่หนังสือจากจำนวน

¹Dewey, op. cit., pp. 1260-61.

หนังสือที่มีอยู่จริง ๆ ในห้องสมุด โดยแบ่งเนื้อเรื่องของหนังสือออกเป็น 20 หมวดใหญ่ (Main Classes) ใช้อักษรโรมันตัวใหญ่ ตั้งแต่ A - Z ยกเว้นอักษร I, O, W, X, Y เป็นสัญลักษณ์ เป็นที่สังเกตได้ว่าระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันมีการแบ่งหมวดใหญ่คล้ายคลึงกับการจัดหมู่หนังสือระบบเอ็กแพนซีฟ ของคัคเตอร์ หมวดใหญ่แต่ละหมวดประกอบด้วยเนื้อหาต่าง ๆ ดังนี้

- A ความรู้ทั่วไป งานเขียนชนิดต่าง ๆ (สารานุกรมทั่ว ๆ ไป หนังสือพิมพ์ วารสาร สิ่งพิมพ์ของสมาคม และสถาบันต่าง ๆ ฯลฯ เป็นต้น)
- B ปรัชญา - ศาสนา
- C ประวัติศาสตร์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (อารยธรรม วรรณคดี ปฏิทิน การสืบวงศ์ และชีวประวัติ ฯลฯ เป็นต้น)
- D ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ประเทศต่าง ๆ
- E-F ประวัติศาสตร์ทวีปอเมริกา
- G ภูมิศาสตร์มานุษยวิทยา กีฬาและการละเล่น
- H สังคมศาสตร์ (เศรษฐศาสตร์ การค้า การเงิน สังคมวิทยา และการสมาคมต่าง ๆ ฯลฯ เป็นต้น)
- J รัฐศาสตร์ (กล่าวถึงเรื่องค่านรัฐศาสตร์ของประเทศต่าง ๆ)
- K กฎหมาย (เป็นหมวดเดียวที่ยังจัดทำไม่เสร็จ)
- L การศึกษา
- M คนตรีและหนังสือเกี่ยวกับคนตรี
- N ศิลป (ครอบคลุมเรื่องทางด้านศิลปแขนงต่าง ๆ)
- P ภาษาและวรรณคดี
- Q วิทยาศาสตร์ (แขนงต่าง ๆ ทางวิทยาศาสตร์ การท่องเที่ยว คาราศาสตร์ ฯลฯ เป็นต้น)
- R แพทยศาสตร์ (ครอบคลุมเรื่องทางด้านการศึกษาโดยตรง รวมทั้งการศึกษา และโรงเรียนทางด้านการศึกษา)
- S เกษตรศาสตร์ (เกษตรกรรม การอนุรักษ์ธรรมชาติ การสงวนที่ดิน ชีวิต สัตว์ป่า การเลี้ยงปลา การล่าสัตว์ ฯลฯ เป็นต้น)

- T เทคโนโลยี (วิศวกรรมศาสตร์ทุกแขนง การอุตสาหกรรม ฯลฯ เป็นต้น)
 U วิชาการทหาร (รวมทั้งเรื่องการบริหาร การบำรุงรักษา และบริการด้านอื่น ๆ)
 V นาวิกศาสตร์
 Z บรรณานุกรม และบรรณารักษศาสตร์

หมวดย่อย (Subclasses) ใช้อักษรโรมันตัวใหญ่ 2 ตัว แทนเนื้อเรื่องหนังสือ เช่น AC AD BF เป็นต้น แต่ก็มีบางหมวดที่ใช้... อักษรตัวเดียวกับตัวเลขแทน เช่น หมวด E - F และ หมวด Z และบางหมวด เช่น หมวด K ใช้อักษรโรมัน 3 ตัวแทนเนื้อเรื่องของหนังสือ เช่น KFX, KFZ หมวดย่อยของหมวดใหญ่แต่ละหมวด มีจำนวนไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของหนังสือในแต่ละหมวดเป็นสำคัญ ตัวอย่าง เช่น หมวด D มี 19 หมวดย่อย ส่วนหมวด P มี 18 หมวดย่อย ตัวอย่างการแบ่งหมวดย่อยของหมวดใหญ่ T¹

- T เทคโนโลยี (ทั่ว ๆ ไป)
 TA วิศวกรรมศาสตร์ (ทั่ว ๆ ไป) วิศวกรรมโยธา
 TC วิศวกรรมชลประทาน
 TD วิศวกรรมสุขาภิบาล
 TE ถนนและทางเท้า
 TF ทางรถไฟ
 TG วิศวกรรมรถไฟ
 TH การก่อสร้าง
 TJ วิศวกรรมเครื่องกล

¹U.S. Library of Congress. Subject Cataloging Division, Classification Class T: (4th ed.; Washington, D.C.: Library of Congress, 1948), p. 5.

TK	วิศวกรรมไฟฟ้าและอุตสาหกรรม
TL	ยานพาหนะ วิทยาศาสตร์การบิน
TN	อุตสาหกรรมเหมืองแร่
TP	อุตสาหกรรมเคมี
TR	การถ่ายภาพ
TS	โรงงานอุตสาหกรรม
TT	การค้า
TX	เคหศาสตร์

การแบ่งเนื้อเรื่องย่อย ๆ ของหนังสือทั้งในหมวดใหญ่และหมวดย่อยใช้เลขอารบิก ตั้งแต่ 1 - 9999 เติมเข้าไป หลักหัวไปของการเรียงลำดับเนื้อเรื่องภายในหมวด ใช้หลัก 7 ประการ ของมาเทล (Martel's Seven Points) อันเป็นหลักซึ่ง ชาลส์ มาเทล ได้กำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่รับผิดชอบในการกำหนดเลขหมู่แบ่งย่อยวิชาต่าง ๆ ได้ดำเนินการตามในแบบเดียวกันทุกหมวด¹

ประเภทการแบ่งหมวดย่อย ๆ (Types of Subdivisions) ตามระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน อาจสรุปได้ดังนี้ คือ

1. การแบ่งย่อยออกไปตามวิธีเขียน (General Form Divisions) โดยเรียงลำดับดังนี้ คือ

1. สุนทรพจน์ ความเรียง ปาฐกถา (Addresses, Essays, Lectures)
2. พงศาวดาร รวมเรื่อง (Chronicles, Collections)
3. เรื่องทั่ว ๆ ไป (Comprehensive works)
4. รายงานการประชุม (Congresses, Exhibitions)
5. นามานุกรม (Directories)
6. เอกสาร (Documents)

¹Immroth, op.cit., 135.

7. สารานุกรม (Encyclopedias)
8. เรื่องเฉพาะเพียงบางด้านของสาขาวิชานั้น ๆ (General Special)
9. คำอธิบายทั่ว ๆ ไปหรือคำรา (General Treatises)
10. วรรณกรรมเด็ก (Juvenile Literatures)
11. คู่มือปฏิบัติการ (Laboratory Manuals)
12. กฎหมาย (Laws and Legislation)
13. งานชิ้นรอง (Minor works)
14. จุลสาร (Pamphlets)
15. วารสาร (Periodicals)
16. งานที่อยู่ในความนิยม (Popular works)
17. สิ่งพิมพ์ของสมาคม (Societies)
18. ตำราเรียน (Textbooks)
19. หนังสือรายปี (Yearbooks)

อย่างไรก็ดี การแบ่งเนื้อเรื่องแต่ละหมวดไม่จำเป็นต้องแบ่งออกไปตามวิธีเขียนทั้ง 19 ประเภทข้างต้น เพราะต้องขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาของหนังสือในหมวดนั้น ๆ เป็นสำคัญ

2. การแบ่งย่อยออกไปตามประเทศหรือตามภาคภูมิศาสตร์ (Geographical Subdivisions) การแบ่งตามวิธีนี้จะมีอยู่ในหมวดหมู่ต่าง ๆ ของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ตัวอย่าง เช่น H53 เป็นประวัติความเป็นมาของวิชาสังคมศาสตร์ แบ่งได้ตามชื่อประเทศ ตั้งแต่ A - Z ดังนั้น ประวัติความเป็นมาของวิชาสังคมศาสตร์ในประเทศญี่ปุ่น ก็จะได้เลขหมู่ H53.J3

3. การแบ่งย่อยตามยุคสมัย (Date or Period Subdivisions) ยุคสมัยในที่นี้หมายถึง เนื้อเรื่องของหนังสือนั้น ๆ อยู่ในยุคสมัยใด หรืออาจหมายถึงปีที่พิมพ์ของ

หนังสือเล่มนั้น ๆ ตัวอย่าง¹

HC Economic History

461-465 Japan

by period

462.6 Early to 1867

.7 1867 - 1918

.8 1918 - 1945

.9 1945 -

HC 462.6 หมายถึง หนังสือประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของญี่ปุ่น ตั้งแต่เริ่มแรก จนถึง ค.ศ. 1867 ถ้าเป็นเรื่องประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของญี่ปุ่นในสมัยปัจจุบัน หรือพิมพ์ใน ค.ศ. 1950 โดยไม่ได้บอกว่าเป็นเรื่องเศรษฐกิจสมัยใด ก็จะให้เลขหมู่ HC 462.9

4. การแบ่งย่อยตามลำดับอักษร (Alphabetical Subdivisions) การแบ่งตามลำดับอักษรนี้ ส่วนใหญ่ได้แก่การแบ่งหนังสือออกไปตามอักษรของหัวข้อต่อไปนี้ คือ

1. ชื่อภาษา
2. ชื่อชนกลุ่มน้อย
3. ชื่อสถานที่ (ชื่อประเทศ, ชื่อเมือง, ชื่อรัฐ ฯลฯ)
4. ชื่อบุคคล
5. ชื่อเรื่องของหนังสือ (ใช้มากในหมวดที่เกี่ยวกับงานประพันธ์ของนักเขียนที่มีชื่อ)
6. ชื่อสถาบัน, อาคาร ฯลฯ ที่สำคัญ ๆ
7. ชื่อเนื้อเรื่องย่อย ๆ เฉพาะในแต่ละหัวข้อวิชา

¹U.S. Library of Congress, Classification Class K, Additions and Changes to January 1964. (3d ed.; Washington D.C.: Library of Congress, 1950), p. 15.

การแบ่งย่อยตามลำดับอักษรตามที่กล่าวมานี้ นอกจากจะใช้อักษรตัวแรกของชื่อตามหัวข้อดังกล่าวนี้แล้ว ยังกำหนดเลขประจำตัวของชื่อเหล่านั้นตามท่านอง ด้ยกับการให้เลขหนังสือของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ดังตัวอย่างที่กล่าวมาแล้วข้างต้น คือ ประวัติความเป็นมาของวิชาสังคมศาสตร์ในประเทศญี่ปุ่น ได้เลขหมู่ H53.จ3

H สังคมศาสตร์

53 ประวัติของวิชาสังคมศาสตร์

จ3 ของประเทศญี่ปุ่น 3 มาจากญี่ปุ่น 3 คือเลขประจำตัวของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งได้มาจากตารางเลขตารางที่ 1 คือ พยัญชนะ จ ตามด้วยสระ อ จึงได้เลข 3

5. แบ่งตามตารางเฉพาะ (Tables) การแบ่งตามตารางเฉพาะนี้มีปัญหาในการใช้มาก เพราะไม่มีคำอธิบายวิธีใช้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท ดังได้กล่าวมาแล้วในตอนดังกล่าวถึงลักษณะของแผนการจัดหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

ทั้งระบบทศนิยมของคิวอี้และระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ต่างมีความคล้ายคลึงกันในเรื่องการแบ่งเนื้อเรื่องหนังสือหรือเนื้อหาวิชาความรู้ เพราะได้เริ่มจากเนื้อเรื่องกว้าง ๆ ทั่ว ๆ ไป จนถึงเนื้อเรื่องที่เฉพาะเจาะจงลงไปในแง่ใดแง่หนึ่ง จากหมวดใหญ่แล้วจึงเป็นหมวดย่อยตามลำดับ แต่ความแตกต่างที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ จำนวนหมวดใหญ่และหมวดย่อย ระบบทศนิยมของคิวอี้ใช้ตัวเลขเป็นสัญลักษณ์แทนหมวดหมู่หนังสือ มีหมวดใหญ่ได้เพียง 10 หมวด แต่ละหมวดมีเพียง 10 หมู่ใหญ่ แต่ละหมู่ใหญ่มี 10 หมู่ย่อย แสดงให้เห็นความจำกัดของจำนวนหมวดหมู่ใหญ่และหมู่ย่อย ส่วนระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันใช้อักษรโรมันเป็นสัญลักษณ์ แบ่งเนื้อเรื่องของหนังสือออกได้เป็น 20 หมวดใหญ่ ในแต่ละหมวดใหญ่มีได้มีกฎเกณฑ์บังคับไว้ว่าต้องมีหมวดย่อยเป็นจำนวนเท่าใด จะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเนื้อหาวิชาของหนังสือในแต่ละหมวด

โครงสร้างของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน จึงมีข้อได้เปรียบในเรื่องของการขยายหรือเพิ่มเติมเลขหมู่ทั้งหมวดใหญ่และหมวดย่อย เนื่องจากยังมีอักษรโรมันตัวใหญ่เหลืออีก 5 ตัว คือ I, O, W, X, Y สำหรับหมวดใหญ่ ส่วนหมวดย่อยก็ยังสามารถแบ่งได้อีก เพราะยังขยายหมวดย่อยไปถึง 26 หมวด นอกจากนี้ยังสามารถเติมอักษรโรมันอีกตัวหนึ่งเข้าไปที่

หมวดย่อยได้อีก เช่น ACA ACB BLA BLB เป็นต้น ส่วนระบบทศนิยมของคิวอี้ไม่สามารถขยายหมวดใหญ่ได้อีก แต่อาจเพิ่มเติมหัวข้อย่อย ๆ ได้ในกรณีที่เว้นเลขหมู่บางหมวดไว้ หรืออาจใช้วิธีย้ายเลขหมู่ ซึ่งทำให้บรรณารักษะของคอบเปลี่ยนเลขหมู่หนังสือ ชื่อเรื่องที่กำหนดเลขหมู่แล้ว ต้องจัดหนังสือขึ้นชั้นและเรียงบัตรรายการเสียใหม่ ทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่าย¹

การเรียงลำดับหมวดต่าง ๆ ของระบบทศนิยมของคิวอี้เป็นไปอย่างมีเหตุมีผล ผู้ใช้ของสมุดสามารถเข้าใจได้ว่าหมวดสังคมศาสตร์ประกอบด้วยหมวดย่อยอะไรบาง เป็นผลดีสำหรับผู้ใช้ของสมุดในกรณีที่ต้องการค้นหาหนังสือจากชั้นโดยไม่ใช้บัตรรายการ แต่ไม่สะดวกในการใช้วิธีดังกล่าว ถ้าห้องสมุดจัดหมู่หนังสือด้วยระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เพราะผู้ใช้ไม่อาจทราบได้ว่าแต่ละหมวดใหญ่ควรประกอบด้วยแขนงวิชาใดบ้าง หรือหมวดใดควรจะเป็นหมวดที่อยู่ตอกจากหมวดศาสนา เป็นต้น ริชมอนด์ กล่าวว่าลักษณะดังกล่าวนี้ว่าเป็นข้อบกพร่องประการหนึ่งของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน²

อย่างไรก็ดี แม้ว่าการเรียงลำดับหมวดวิชาของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันจะไม่มีกฎเกณฑ์เป็นไปตามวิวัฒนาการของวิทยาการอย่างสมเหตุสมผล แต่เนื้อหาวิชาในหมวดใหญ่ทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ จัดอยู่ในกลุ่มที่ใกล้เคียงเรียงลำดับกัน เช่น หมวดดนตรี (M) ศิลปะ (N) ภาษาและวรรณคดี (P) เช่นเดียวกับหมวดวิทยาศาสตร์ (Q) และเทคโนโลยี (T) เรียงติดต่อกัน โดยมีหมวดแพทยศาสตร์ (R) และเกษตรศาสตร์ (S) เป็นหมวดที่เชื่อมให้ต่อกัน ส่วนการเรียงลำดับหมวดใหญ่ของระบบทศนิยมของคิวอี้บางหมวด มีข้อบกพร่อง คือ ขาดความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ เรื่องที่ควรอยู่

¹Tauber, and Feinberg, op. cit., 60.

²Phyllis A. Richmond, "General Advantages and Disadvantages of Using the Library of Congress Classification," in The Use of the Library of Congress Classification, ed. by Richard H. Schimmelpfeng and C. Donald Cook (Chicago: American Library Association, 1968), p.221.

ด้วยกันกลับแยกออกจากกัน เช่น หมวดภาษาศาสตร์ (400) แยกออกจากวรรณกรรม (800) หมวดสังคมศาสตร์ (300) แยกออกจากประวัติศาสตร์ (900) หรือเรื่องบางเรื่องที่เกี่ยวข้องทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น เคมี จะจัดแยกไว้ทั้งในหมวดวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้ผู้คนที่ถือครองแยกให้ได้ว่าต้องการ เรื่องเคมีที่กล่าวถึงในด้านวิทยาศาสตร์หรือเทคโนโลยี อย่างไรก็ตามก็คิดคณะกรรมการจัดทำระบบจัดหมู่หนังสือ ระบบทศนิยมของคิวอี้ได้ระบุไว้ในส่วนที่เป็นคำนำของแผนการจัดหมู่หนังสือว่า นโยบายการจัดทำได้พิจารณาการเรียงลำดับสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญอันดับแรก ส่วนเนื้อหาวิชาในแต่ละสาขาวิชา มีความสำคัญอันดับรองลงมา วิชาหนึ่ง ๆ อาจมีอยู่ในหมวดต่าง ๆ หรือทุกหมวดได้ โดยมีได้จำกัดว่า จะต้องอยู่ในหมวดเดียวเท่านั้น¹ แต่ลักษณะดังกล่าวนี้มีปรากฏอยู่ในระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เช่นเดียวกัน ตัวอย่าง เช่น เรื่องเกี่ยวกับแสง (Optics) มีอยู่ในหมวด QA, QC, QP, RE และบางส่วนของหมวด T²

การจัดหมวดหมู่ความรู้

เนื่องจากนโยบายการจัดทำระบบจัดหมู่หนังสือทั้งสองระบบมีรากฐานในด้านการคิดที่แตกต่างกัน มีผลให้การจัดแบ่งเนื้อหาวิชาบางกลุ่มแตกต่างกันออกไป ประกอบกับการที่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน มีจำนวนหมวดใหญ่และหมวดย่อยมากกว่าระบบทศนิยมของคิวอี้ ทำให้เนื้อเรื่องในบางหมวดวิชาซึ่งระบบทศนิยมของคิวอี้จัดไว้ในหมวดเดียว แต่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันอาจประกอบด้วยหมวดย่อย ๆ ของหมวดใหญ่มากกว่า 1 หมวดใหญ่ขึ้นไป ดังปรากฏในตาราง เปรียบเทียบระบบทศนิยมของคิวอี้และระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ดังนี้

¹Dewey, Dewey Decimal Classification..., pp. 17 - 8.

²Richmond, loc. cit.

	<u>ระบบทศนิยมของคิวอี้</u>		<u>ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน</u>
รวมงานต่าง ๆ	000	-	AC
บรรณานุกรม	010	-	Z
บรรณารักษศาสตร์	020	-	Z
สารานุกรมทั่ว ๆ ไป	030	-	AE
รวมเรื่องต่าง ๆ	040	-	AC
วารสารและครุภัณฑ์	050	-	AP
สิ่งพิมพ์ของสมาคม	060	-	AS
วารสารศาสตร์การพิมพ์	070	-	PN
รวมเรื่อง	080	-	AC
ต้นฉบับตัวเขียนและหนังสือหายาก	090	-	Z
ศาสนา	100	-	B-BJ
อภิปรัชญา	110	-	BD
ทฤษฎีว่าด้วยความรู้และวิชาการ	120	-	BD
ต่าง ๆ			
จิตวิทยา	130	-	BF
ลัทธิปรัชญาต่าง ๆ	140	-	B
ทฤษฎีต่าง ๆ ทางจิตวิทยา	150	-	BF
ตรรกวิทยา	160	-	BC
จริยศาสตร์	170	-	BJ
ปรัชญาตะวันออก	180	-	B
ปรัชญาตะวันตก	190	-	B
ศาสนาต่าง ๆ	200	-	BL
ธรรมชาติศาสนา	210	-	BL
ไบเบิล	220	-	BS
เทววิทยาเชิงคริสตศาสนา	230	-	BT

	<u>ระบบทศนิยมของดิวอี้</u>		<u>ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน</u>
เทววิทยาภาคปฏิบัติ	240	-	BV
คริสต์ศาสนาและการนับถือ	250	-	BV
คริสต์ศาสนาและสังคม	260	-	BR
ประวัติศาสตร์ศาสนาคริสต์เถียน	270	-	BR
คริสต์ศาสนาและนิกายต่าง ๆ	280	-	BX
ศาสนาอื่น ๆ และศาสนาเปรียบเทียบ	290	-	BL *
สังคมศาสตร์	300	-	H
สถิติ	310	-	HA
รัฐศาสตร์	320	-	J
เศรษฐศาสตร์	330	-	HB
กฎหมาย	340	-	K
รัฐประศาสนศาสตร์	350	-	JF-JS
การสังคมสงเคราะห์	360	-	HN, HV
การศึกษา	370	-	L
พลศึกษา	380	-	HD
ขนบธรรมเนียมประเพณีและคติ- ชาวบาน	390	-	GT
ภาษาศาสตร์	400	-	P
ภาษาเปรียบเทียบหรือนิรุกติศาสตร์	410	-	P
ภาษาอังกฤษและแองโกลแซกซอน	420	-	PE
ภาษาเยอรมัน	430	-	PF
ภาษาฝรั่งเศส	440	-	PC
ภาษาอิตาเลียน	450	-	PC
ภาษาสเปน ปอร์ตุเกส	460	-	PC

ระบบทศนิยมของคิวระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

ภาษาละติน	470	-	PA
ภาษากรีกโบราณ	480	-	PA
ภาษาอื่น ๆ	490	-	PK
วิทยาศาสตร์	500	-	Q
คณิตศาสตร์	510	-	QA
ดาราศาสตร์	520	-	QB
ฟิสิกส์	530	-	QC
เคมี โลหวิทยา	540	-	QD
ธรณีวิทยา	550	-	QE
ปฐพีวิทยา	560	-	QE
ชีววิทยา	570	-	GN, QH
พฤกษศาสตร์	580	-	QK
สัตวศาสตร์	590	-	QL
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	600	-	T-TX
แพทยศาสตร์	610	-	R
วิศวกรรมศาสตร์	620	-	TA
เกษตรศาสตร์	630	-	S, HD
เกษตรเศรษฐศาสตร์	640	-	TX
ธุรกิจและวิธีการ	650	-	HF
อุตสาหกรรมเคมี	660	-	TP
อุตสาหกรรมอื่น ๆ	670	-	TS, HD
โรงงานผลิตสินค้าสำเร็จรูป	680	-	TS, HD
การก่อสร้าง	690	-	TH
ศิลปกรรมและการบันเทิง	700	-	N
สถาปัตยกรรมนอกรอาคาร	710	-	SB

ระบบทศนิยมของควีนระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

สถาปัตยกรรม	720	-	NA
ประติมากรรม	730	-	NB
การวาดเขียน	740	-	NC
จิตรกรรม	750	-	ND
การจำลองแบบ	760	-	NE
การถ่ายรูป	770	-	TR
การดนตรี	780	-	M
การบันเทิง	790	-	GV
วรรณกรรม	800	-	PN
วรรณกรรมอเมริกัน	810	-	PS
วรรณกรรมอังกฤษ	820	-	PR
วรรณกรรมเยอรมัน	830	-	PT
วรรณกรรมฝรั่งเศส	840	-	PQ
วรรณกรรมอิตาลี	850	-	PQ
วรรณกรรมสเปน ปอร์ตุเกส	860	-	PQ
วรรณกรรมละติน	870	-	PA
วรรณกรรมกรีก	880	-	PA
วรรณกรรมภาษาอื่น ๆ	890	-	PK-PL
ประวัติศาสตร์	900	-	D
ภูมิประเทศและการท่องเที่ยว	910	-	G-GF
ชีวประวัติ	920	-	CT
ประวัติศาสตร์โลกสมัยโบราณ	930	-	D
ประวัติศาสตร์ยุโรป	940	-	D, DA-DR
ประวัติศาสตร์เอเชีย	950	-	DS
ประวัติศาสตร์อัฟริกา	960	-	DT

	<u>ระบบทศนิยมของคิวอี้</u>		<u>ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน</u>
ประวัติศาสตร์อเมริกาเหนือ	970	-	E-F
ประวัติศาสตร์อเมริกาใต้	980	-	F
ประวัติศาสตร์หมู่เกาะต่าง ๆ ในมหาสมุทร	990	-	DS, DU

จากการข้างต้นจะเห็นได้ว่า การจัดแบ่งหมวดปรัชญา ศาสนา ภาษาวรรณคดี และวิทยาศาสตร์ ของระบบทั้งสองมีขอบเขตตรงกัน กล่าวคือ ระบบทศนิยมของคิวอี้ จัดหมวดวิชาดังกล่าวอยู่ใน 100, 200, 400, 800 และ 500 ตามลำดับ ส่วนระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน จัดไว้ในหมวด B - BJ, BL - BX, P และ Q ตามลำดับ แต่ในหมวดวิชาอื่น ๆ เช่น เบ็ดเตล็ด หรือรวมงานต่าง ๆ นั้น ระบบทศนิยมของคิวอี้จัดไว้ในหมวด 000 แต่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน จัดไว้ในหมวด A และบางส่วนของหมวด X และหมวด PN ทานองเดียวกับหมวดประวัติศาสตร์ ระบบทศนิยมของคิวอี้จัดอยู่ในหมวด 900 แต่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันนั้น นอกจากจะจัดอยู่ในหมวด D หมวด E - F แล้วยังมีบางส่วนของหมวด C และบางส่วนของหมวด G ด้วย

หมวดสังคมศาสตร์มีขอบเขตรอบคลุมเรื่องในหลายสาขาวิชา ระบบทศนิยมของคิวอี้จัดอยู่ในหมวด 300 และแบ่งย่อยเป็นแขนงวิชาต่าง ๆ ตามลำดับ วิชาภาษาคำนวณ ความคิดของมนุษย์ แต่ในระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันนอกจากประกอบด้วยหมวด H ซึ่งหมายถึง วิชาสังคมศาสตร์แล้วยังมีหมวด K, J, L และบางส่วนของหมวด G ด้วย สำหรับหมวดวิทยาศาสตร์ประยุกต์ หรือเทคโนโลยี ซึ่งระบบทศนิยมของคิวอี้รวมอยู่ในหมวด 600 แต่เพียงหมวดเดียว ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันได้ครอบคลุมถึงหมวด T, R, S และบางส่วนของหมวด H เข้าไว้ด้วย

ส่วนหมวดศิลปกรรมและการบันเทิง คือหมวด 700 ในระบบทศนิยมของคิวอี้ ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันใช้หมวด N เป็นส่วนใหญ่ และใช้ M สำหรับหมวดดนตรี นอกจากนี้ก็มีบางส่วนของหมวด S, T และ G เป็นต้น

ตาราง เฉพาะ

นอกจากเลขหมู่ในหมวดต่าง ๆ ดังปรากฏอยู่ในแผนการจัดหมู่หนังสือแล้ว ทั้งระบบทศนิยมของคิวอี้และระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ยังมีตารางช่วย หรือตารางเฉพาะ เพื่อให้บรรณารักษ์ฝ่ายจัดหมู่หนังสือสามารถสร้าง เลขหมู่หนังสือเพิ่มขึ้นได้อีก เลขหมู่ที่สร้างขึ้นโดยอาศัยตารางพิเศษประกอบนี้มีคุณสมบัติในการแยกหนังสือให้ละเอียดและเฉพาะเจาะจงลงไปตามวิธีการเขียน เชกนุมิศาสตร์หรือยุคสมัย เป็นต้น วิธีใช้ตารางเฉพาะได้กล่าวไว้ในส่วนที่เป็นลักษณะของแผนการจัดหมู่หนังสือของทั้งสองระบบแล้วว่า จะใช้โดยลำดับไม่ได้ ค่อนข้างไปประกอบกับเลขหมู่หนังสือที่กำหนดให้เสมอ

ตาราง เฉพาะของทั้งสองระบบมีความแตกต่างกัน คือ ตาราง เฉพาะของระบบทศนิยมของคิวอี้ เป็นตาราง เลขที่แยกออกมาจากแผนการจัดหมู่หนังสือ มีรวมทั้งสิ้น 7 ตาราง บางตารางสามารถใช้กับเลขหมู่ทุกหมวด หรือบางหมวด บางตารางใช้ได้เฉพาะหมวดใดหมวดหนึ่งเท่านั้น ส่วนตาราง เฉพาะของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เป็นตาราง เฉพาะหมวดไป ตาราง เฉพาะบางหมวดอยู่ท้ายเล่มของแผนการจัดหมู่หนังสือก่อนถึงครุฑนิ บางหมวดอยู่ท้ายหรือข้าง หน้ากลุ่ม เลขหมู่ที่คงอาศัยตาราง เฉพาะดังกล่าว ดังนั้น เมื่อเป็น ตารางของหมวดใดก็ใช้ได้เฉพาะเลขหมู่ในหมวดนั้นเท่านั้น ส่วนจำนวนตารางในแต่ละหมวดก็มีไม่เท่ากันมากบ้างน้อยบ้าง แต่สามารถแบ่งตาราง เฉพาะออกได้เป็น 5 ประเภทใหญ่ ๆ เลขหมู่หนังสือบางหมวดอาจมีตาราง เฉพาะมากกว่า 1 ประเภทขึ้นไป ทั้งนี้ย่อมแล้วแต่เนื้อหาวิชาของหมวดนั้น ๆ ว่าเป็นเรื่องประเภทใด และควรมีตาราง เฉพาะประเภทใดประกอบบ้าง

เนื่องจากระบบทศนิยมของคิวอี้ มีค่าอธิบายวิธีใช้ตาราง เฉพาะต่าง ๆ ทำให้สามารถใช้ได้สะดวกและง่ายกว่าตาราง เฉพาะของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ซึ่งไม่มีค่าอธิบายวิธีใช้ตาราง เฉพาะเลย ทำให้เกิดปัญหาแก่บรรณารักษ์ฝ่ายจัดหมู่หนังสือของหอสมุดที่ใช้ระบบนี้ ทั้งยังเป็น เรื่องที่วิพากษ์วิจารณ์กันมากกว่าตาราง เฉพาะประเภทต่าง ๆ ของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน یشยากและสืบสน

อย่างไรก็ดี ตาราง เฉพาะของระบบทศนิยมของคิวอี้เพิ่งจะมีเพิ่มขึ้นเป็น 7 ตาราง ในฉบับพิมพ์ครั้งที่ 18 เท่านั้น เดิมมีอยู่เพียง 2 ตาราง จึงเป็นที่สังเกตได้ว่า

ลาการที่ระบบทัศนียมของคิวอี้มีการวาง เฉพาะเพิ่มขึ้นนั้น เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากระบบ
หอสมุดรัฐสภาอเมริกันนั่นเอง

กรรมวิธี

กรรมวิธีของระบบทัศนียมของคิวอี้ มีลักษณะเป็นกรรมวิธีรวมของทุกหมวดอยู่ในเล่ม
เดียวกัน และมีความสัมพันธ์กับหมวดอื่น ๆ ทุกหมวด มีการโยงหัวข้อเรื่องที่มีความหมาย
เหมือนกันแต่ใช้ศัพท์ต่างกัน กับการโยงหัวข้อเรื่องที่กว้างไปสู่หัวข้อที่มีขอบเขตที่แคบเข้า ใน
ฉบับพิมพ์ครั้งแรก ๆ ของระบบทัศนียมของคิวอี้ กรรมวิธีรวมอยู่ในเล่มเดียวกันกับแผนการจัด
หมู่หนังสือ ต่อมาได้มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหมู่หนังสือในเรื่องการใช้ไม่
สะดวก จึงได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นรวมทั้งการแยกออกมาพิมพ์เป็นอีกเล่มหนึ่งต่างหาก
กรรมวิธีของฉบับพิมพ์ครั้งที่ 18 ได้รวบรวมข้อดีต่าง ๆ ของกรรมวิธีฉบับพิมพ์ครั้งที่ 17 กับ
ฉบับพิมพ์ครั้งก่อน ๆ มารวมกัน ทำให้ฉบับพิมพ์ครั้งนี้มีกรรมวิธีที่มีลักษณะที่ดี ใช้ได้สะดวกและ
เป็นที่พอใจของบรรณารักษ์มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้กรรมวิธีของระบบทัศนียมของคิวอี้ก็นับว่า
เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เป็นแนวทางในการกำหนดเลขหมู่หนังสือ บรรณารักษ์ฝ่ายจัดหมู่
หนังสือควรจะได้ตรวจสอบ เลขหมู่หนังสือที่ปรากฏอยู่ในกรรมวิธีกับแผนการจัดหมู่หนังสือก่อน
ที่จะนำไปใช้ทุกครั้ง

ส่วนกรรมวิธีของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เป็นกรรมวิธีเฉพาะหมวด ซึ่งอาจมี
ความสัมพันธ์กับหมวดอื่น ๆ บางแต่ไม่มากนัก แต่ไม่มีกรรมวิธีรวมของทุกหมวดอยู่ในเล่ม
เดียวกัน เหมือนระบบทัศนียมของคิวอี้ ทำให้บรรณารักษ์ฝ่ายจัดหมู่หนังสือไม่ได้รับความ
สะดวกในกรณีที่ต้องการหาเลขหมู่หนังสือของเรื่องใดเรื่องหนึ่งทีกล่าวถึงในด้านต่าง ๆ
ซี.ดี. นีดแฮม (C.D. Needham) กล่าวว่า การที่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ไม่มี
กรรมวิธีรวมของทุกหมวดที่สมบูรณ์อยู่ในเล่มเดียวกัน นับว่าเป็นข้อบกพร่องที่ร้ายแรง -

ประการหนึ่ง¹ นอกจากนี้ แลงริทซ์ ได้วิจารณ์ครรชนเฉพาะหมวดของระบบหอสมุด
รัฐสภาอเมริกันว่า ได้ตัดทิ้งหัวข้อที่สำคัญ ๆ ออกไปและบางหัวข้อซ้ำกัน²

อย่างไรก็ดี บรรณารักษ์ฝ่ายจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบของ
หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน สามารถใช้หนังสือหัวเรื่องของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันฉบับพิมพ์
ครั้งที่ 8 ที่ชื่อว่า Library of Congress Subject Headings³ เป็นคู่มือที่
เปรียบเสมือนหนึ่งเป็นครรชนีรวมของระบบนี้ได้ เนื่องจากหนังสือหัวเรื่องนี้ได้เรียงลำดับ
อักษรของหัวข้อเรื่องพร้อมทั้งมีเลขหมู่หนังสือกำกับไว้ แต่เป็นเพียงบางส่วน อิมรอต ได้ให้
ความเห็นว่ หนังสือหัวเรื่องของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันให้เลขหมู่หนังสือที่ไม่ค่อยถูก
ต้องและแน่นอนนัก ทำให้การใช้หนังสือเล่มนี้เป็นครรชนีรวมที่มีจุดบกพร่องอยู่มาก⁴

เมื่อเปรียบเทียบครรชนีของระบบเทคนิคของคิวอีกกับระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
แล้ว ปรากฏว่ามีลักษณะการจัดทำแตกต่างกัน ครรชนีของระบบเทคนิคของคิวไอใช้ได้สะดวก
เพราะมีหัวข้อเรื่องต่าง ๆ ของทุกหมวดอยู่ในเล่มเดียวกัน สามารถทราบถึงความสัมพันธ์
ของแต่ละหัวข้อเรื่องในหมวดต่าง ๆ ได้ ซึ่งลักษณะดังกล่าวมีอยู่ในครรชนีของระบบหอสมุด-

¹C.D. Needham, Organization Knowledge in Libraries, an Introduction to Information Retrieval. (2d rev. ed., N.Y.: Seminar Press, 1971), p. 114.

²Langridge, op. cit., p. 91.

³United States. Library of Congress. Subject Cataloging Division. Library of Congress Subject Headings. 2 Vols (8th ed., Washington D.C.: Library of Congress, 1975)

⁴John Phillip Immroth. Analysis of Vocabulary Control in Library of Congress Classification and Subject Headings. (Littleton, Colorado: Libraries Unlimited, 1971), p. 143.

รัฐสภาอเมริกันอย่างมาก แต่กรณีนี้ประจำหมวดของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันก็ใช้ได้ง่าย มีหัวข้อต่าง ๆ ในหมวดนั้น ๆ อย่างละเอียด และสะดวกสำหรับบรรณารักษ์จัดหมู่หนังสือ ซึ่งมีหน้าที่จัดหมู่หนังสือเพียงบางหมวดเท่านั้น

สัญลักษณ์

ระบบทศนิยมของคิวอี้ใช้สัญลักษณ์ที่เป็น เลขอารบิกแต่เพียงอย่างเดียว แทนเนื้อเรื่องของหนังสือ จึงมีลักษณะเป็นสัญลักษณ์แบบบริสุทธิ แต่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันมีสัญลักษณ์แบบประสมระหว่างอักษรโรมันหนึ่งหรือสองหรือสามตัวกับเลขอารบิก ตั้งแต่ 1 - 9999 การที่ระบบทศนิยมของคิวอี้ใช้ตัวเลขแต่เพียงอย่างเดียว เป็นสัญลักษณ์นี้ นับว่าเป็นข้อดีอย่างหนึ่ง เพราะตัวเลขอารบิกเปรียบเสมือนภาษาสากลที่สามารถเข้าใจกันได้ในทุกชาติทุกภาษา อีกหนึ่งเมื่อต้องการแปลถ่ายถอดเป็นเลขภาษาอื่น ความหมายของสัญลักษณ์ก็ยังคงเดิม ระบบทศนิยมจึงเป็นที่นิยมใช้ในห้องสมุดทั่วไป โดยเฉพาะห้องสมุดประชาชน และห้องสมุดโรงเรียนมากกว่าระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน รั้งกานาชาน ได้ให้ความเห็นในเรื่องที่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันมีสัญลักษณ์ทั้งที่เป็นตัวอักษรและตัวเลขนี้ว่า ทำให้ขาดคุณลักษณะที่จำเป็นระบบจัดหมู่หนังสือที่ดีที่สุดไป¹

สัญลักษณ์ของระบบทศนิยมของคิวอี้มีลักษณะที่ดีกว่าของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันในการที่สามารถ อ่าน เขียน และจำง่ายกว่า อีกทั้งมีเลขช่วยความจำ ทำให้เป็นผลดีสำหรับบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหมู่หนังสือและผู้ใช้ห้องสมุด ตัวเลขแต่ละตำแหน่งในสัญลักษณ์ของระบบทศนิยมของคิวอี้ก็มีความสัมพันธ์กัน อาทิเช่น 373 เป็นเลขหมู่หนังสือเรื่องการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ทำให้เข้าใจได้ว่า มาจากหมู่ใหญ่ 370 การศึกษาหมวดใหญ่ 300 สังคมศาสตร์ และเลข 3 ตัวสุดท้ายหมายถึงระดับมัธยมศึกษา แต่ลักษณะดังกล่าวจะไม่พบในสัญลักษณ์ของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ตัวอย่างเลขหมู่ HQ 141 ไม่สามารถ

¹Ranganathan, Prolegomena to Library Classification. (2d ed., London: The Library Association, 1957), p. 415.

บอกได้ว่า เป็น เลขหมู่ที่มาจากหัวข้อเรื่องใหญ่ๆ ใดๆ นอกจากจะได้พิจารณาอย่างถี่ถ้วน จากแผนการจัดหมู่หนังสือในหมวด H (สังคมศาสตร์) ทั้งนี้เพราะวิธีการกระจายเลขหมู่หนังสือของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เป็นการลำดับเลขจาก 1 - 9999 ทำให้ไม่ทราบ ว่าเลขหมู่ตัวใด หมายถึงหัวข้อเรื่องใดบ้าง

ข้อสังเกตประการหนึ่ง เกี่ยวกับสัญลักษณ์ของระบบทศนิยมของคิวอี้และระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน คือ ระบบทศนิยมของคิวอี้มีสัญลักษณ์ที่ยาวกว่า เพราะใช้ตัวเลขแค่เพียงอย่างเดียว แต่สามารถทำให้ยาวหรือสั้นได้ตามความต้องการและประเภทของห้องสมุด กล่าวคือห้องสมุดทั่วไปที่มีขนาดเล็ก มีหนังสือจำนวนน้อย อาจให้เลขหมู่หนังสืออย่างกว้างๆ ประกอบด้วยตัวเลข 3 - 5 ตำแหน่ง ถ้าเป็นห้องสมุดทั่วไปขนาดใหญ่ที่มีหนังสือจำนวนมาก หรือห้องสมุดเฉพาะที่มีหนังสือในบางแขนงวิชามาก อาจขยายให้มีตัวเลขถึง 7 ตำแหน่ง หรือมากกว่านั้นได้¹ แต่สัญลักษณ์ของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ไม่อาจสามารถตัดเลขหมู่ให้สั้นหรือทำให้ยาวขึ้นได้ สัญลักษณ์จะคงที่และเหมือนกันเสมอถ้าหนังสือเล่มเดียวกัน

ในด้านการนำเอาสัญลักษณ์ของระบบจัดหมู่หนังสือทั้งสองระบบไปใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์นั้น มิได้เป็นปัญหาแต่อย่างใด ไม่ว่าจะในด้านการเขียนโปรแกรมหรือการป้อนข้อมูล แต่จากการศึกษาแล้วปรากฏว่า สัญลักษณ์ของระบบทศนิยมของคิวอี้สามารถนำไปใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ง่ายกว่าระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เพราะมีตัวเลขเป็นสัญลักษณ์แค่เพียงอย่างเดียว ทำให้งานที่ทำมีน้อยกว่าระบบอื่น ๆ² ตัวอย่างสัญลักษณ์ของระบบทศนิยมของคิวอี้กับระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน หนังสือเกี่ยวกับบรรณานุกรมของวารณคดีอังกฤษ ระบบทศนิยมให้เลขหมู่ 016.82 ส่วนระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ให้เลขหมู่ Z 2001

¹Herdman, op. cit., p. 21.

²"Statements on Types of Classification...", 109.

ตาราง เลขหนังสือ

ระบบทศนิยมของคิวอี้ไม่มีตาราง เลขหนังสือของระบบโดยเฉพาะ ห้องสมุดที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบนี้มักใช้ตาราง เลขหนังสือของ คัทเตอร์-แซนบอร์น (The Three-Figure Cutter-Sanborn)¹ เป็นส่วนใหญ่ ส่วนระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันมีตาราง เลขหนังสือของระบบโดยเฉพาะ (L.C. Author Notation Numbers) ทำให้ห้องสมุดที่ใช้ระบบนี้จัดหมู่หนังสือสามารถรับเอาตาราง เลขหนังสือไปใช้ควบคู่กันได้

ตาราง เลขหนังสือของคัทเตอร์-แซนบอร์น มีลักษณะแตกต่างจากตาราง เลขหนังสือของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน กล่าวคือ ตาราง เลขหนังสือของคัทเตอร์-แซนบอร์น เป็นตารางสำเร็จรูป มีจำนวนเลขเท่ากับอักษร เพื่อให้เป็นเลขผู้แต่งเท่านั้น สามารถนำจำนวนเลขดังกล่าวไปใช้ได้ทันที แต่ตาราง เลขหนังสือของหอสมุดรัฐสภาอเมริกันเป็นตาราง เลขที่ประกอบด้วยอักษร เพียงตัวเดียวตามด้วยเลขอารบิก และเลขจากตาราง เหล่านี้ถือเป็นเลขทศนิยม มีความยืดหยุ่นคือเพิ่มได้และลดได้ ลักษณะที่สำคัญของ เลขหนังสือของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน คือ มีขีดแจะจะเป็นเลขสำหรับผู้แต่งเท่านั้น แต่สามารถใช้กับชื่อต่าง ๆ เช่น ชื่อเฉพาะทางภูมิศาสตร์ได้ ในกรณีที่ผู้แต่งบางคนในแผนการจัดหมู่หนังสือให้มีการกระจายตามชื่อเฉพาะให้เจาะจงลงไปตามประเทศ จากอักษร A - Z บรรณาธิการฝ่ายทวิอักษร และจัดหมู่หนังสือจะต้องใช้ตาราง เลขหนังสือดังกล่าวประกอบด้วย

นอกจากนี้ตาราง เลขหนังสือของคัทเตอร์-แซนบอร์น จะเรียงตามลำดับอักษรที่เป็นพยัญชนะจาก B - Z ยกเว้น S แล้วตามด้วยพยัญชนะที่เป็นสระ คือ A, E, I, O และ U จบลงด้วย U ส่วนตาราง เลขหนังสือของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน แยกเป็นตาราง เฉพาะ 4 ตาราง และระบุว่าใช้กับชื่อที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะหรือสระตัวใดได้บ้าง ดังได้แสดงตาราง เลขหนังสือของทั้งสองประเภทไว้ประกอบดังนี้

¹John Phillip Immroth, "Cutter, Charles Ammi," Encyclopedia of Library and Information Science. ed. by Allen Kent and Harold Lancour, VI (1971), 383.

ตาราง เลขหนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

ตารางที่ 1 ใช้กับชื่อที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะทุกตัว (ยกเว้นตัว S) ตามด้วยสระตัวใดตัวหนึ่งหรือพยัญชนะ r ให้ใช้เลขประจำสระเหล่านั้นเป็นเลขหนังสือ ดังนี้

	a	e	i	o	r	u	
	3	4	5	6	7	8	
ตัวอย่าง	Carter	เลขหนังสือคือ	.C3	a = 3			
	Cecil	เลขหนังสือคือ	.C4	e = 4			
	Cinelli	เลขหนังสือคือ	.C5	i = 5			
	Cox	เลขหนังสือคือ	.C6	o = 6			
	Cracket	เลขหนังสือคือ	.C7	r = 7			
	Cullen	เลขหนังสือคือ	.C8	u = 8			

ตารางที่ 2 ใช้กับชื่อที่ขึ้นต้นด้วยสระตามด้วยพยัญชนะตัวใดตัวหนึ่ง ให้ใช้เลขประจำพยัญชนะเหล่านั้นเป็นเลขหนังสือ ดังนี้

	b	d	l/m	n	p	r	s/t
	2	3	4	5	6	7	8
ตัวอย่าง	Abernathy	เลขหนังสือคือ	.A2				
	Adams	เลขหนังสือคือ	.A3				
	Aldrich	เลขหนังสือคือ	.A4				
	Appleby	เลขหนังสือคือ	.A6				
	Archer	เลขหนังสือคือ	.A7				
	Atwater	เลขหนังสือคือ	.A9				

ตารางที่ 3 ใช้กับชื่อที่ขึ้นต้นด้วยตัว S ตามด้วยสระหรือพยัญชนะตัวใดตัวหนึ่ง ให้ใช้เลขประจำสระหรือพยัญชนะเหล่านั้นเป็นเลขหนังสือ ดังนี้

a	ch	e	hi	m	o	p	t	u
2	3	4	5	6	7-8	9		

ตัวอย่าง	Saint	เลขหนังสือคือ	.S2	a	=	2
	Schaefer	เลขหนังสือคือ	.S3	ch	=	3
	Seaton	เลขหนังสือคือ	.S4	e	=	4
	Shipley	เลขหนังสือคือ	.S5	hi	=	5
	Smith	เลขหนังสือคือ	.S6	m	=	6
	Steel	เลขหนังสือคือ	.S7	t	=	7
	Sullivan	เลขหนังสือคือ	.S9	u	=	9

ตารางที่ 4 ใช้กับชื่อที่ขึ้นต้น Qu ตามควยสระหรือพยัญชนะตัวใดตัวหนึ่ง ให้ใช้เลขประจำสระหรือพยัญชนะเหล่านั้นเป็นเลขหนังสือ ดังนี้

	a	e	i	o	r	y			
	3	4	5	6	7	9			
ตัวอย่าง	Quabbe	เลขหนังสือคือ	.Q3	a	=	3			
	Queener	เลขหนังสือคือ	.Q4	e	=	4			
	Quick	เลขหนังสือคือ	.Q5	i	=	5			
	Quoist	เลขหนังสือคือ	.Q6	o	=	6			
	Qureshi	เลขหนังสือคือ	.Q7	r	=	7			
	Quynn	เลขหนังสือคือ	.Q8	y	=	9			

ศูนย์วิจัยสารคดี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อการวางตำแหน่งของ ทหารบก-ตามตัว

117	As	311	Adams	311	Ait	411	Ally	511	Ames
118	Aal	312	Adams, P.	312	Aj	412	Alp	512	Amor
118	Aar	313	Adams, G.	313	Ak	413	Allo	513	Amos
114	Aars	314	Adams, J.	314	Alar	414	Alson, M.	514	Amos, M.
115	Ass	315	Adams, M.	315	Alary	415	Alk	515	Amh
116	Abn	316	Adams, N.	316	Alav	416	All	516	Ami
117	Abal	317	Adams, S.	317	Alb	417	Alla	517	Amis
118	Abar	318	Adams, T.	318	Alba	418	Allan, M.	518	Amu
119	Abat	319	Adams, W.	319	Albani	419	Allard	519	Amuir
121	Abau	321	Adamsen	321	Albar	421	Alleo	521	Ammo
122	Abb	322	Add	322	Albaro	422	Allo	522	Amn
123	Abbat	323	Adde	323	Albert	423	Alloa	523	Amo
124	Abbe	324	Addi	324	Alberti	424	Alloa	524	Amor
125	Abbo	325	Addison	325	Albi	425	Alloa	525	Amos
126	Abbot	326	Addison, M.	326	Albin	426	Allen, H.	526	Amp
127	Abbot, J.	327	Addison, S.	327	Albin	427	Allen, J.	527	Ampo
128	Abbot, M.	328	Ado	328	Albis	428	Allen, N.	528	Amz
129	Abbot, S.	329	Adelfa	329	Albo	429	Allen, S.	529	Amu
131	Abbott	331	Adelo	331	Alberl	431	Allen, T.	531	Amy
132	Abbott, J.	332	Aden	332	Albero	432	Allen, W.	532	Ana
133	Abbott, M.	333	Adet	333	Albert	433	Alloa	533	Anam
134	Abbott, S.	334	Adh	334	Alberti	434	Allo	534	Anas
135	Abd	335	Adi	335	Albi	435	Alloy	535	Anat
136	Abdul	336	Adk	336	Albin	436	All	536	Anax
137	Abdy	337	Adl	337	Albin	437	Alling	537	Anb
138	Abn	338	Adm	338	Albis	438	Allis	538	Anc
139	Abel	339	Ado	339	Albo	439	Allison, M.	539	Anch
141	Abel, L.	341	Ador	341	Albr	441	Allo	541	Ancl
142	Aben	342	Adr	342	Albri	442	Allis	542	Anco
143	Aber	343	Adri	343	Albris	443	Ally	543	And
144	Abercr	344	Ado	344	Albro	444	Alm	544	Andra
145	Aberd	345	Ady	345	Albu	445	Almas	545	Anderson
146	Abern	346	As	346	Alc	446	Almas	546	Anderson, D.
147	Abert	347	Aeg	347	Alcan	447	Alma	547	Anderson, J.
148	Abi	348	Ael	348	Alcar	448	Alma	548	Anderson, M.
149	Abing	349	Aem	349	Alcan	449	Almi	549	Anderson, R.
151	Abk	351	Aen	351	Alco	451	Almo	551	Anderson, T.
152	Abi	352	Aer	352	Alci	452	Almon	552	Anderson, W.
153	Abn	353	Aes	353	Alcip	453	Alo	553	Ancl
154	Abn	354	Aeco	354	Alco	454	Alon	554	Andral
155	Abou	355	Aet	355	Alcot	455	Alce	555	Andre
156	About	356	Afa	356	Alcu	456	Alp	556	Andra
157	Abov	357	AG	357	Alc	457	Alpi	557	Andrae
158	Abr	358	Afr	358	Alcen	458	Alq	558	Andrae
159	Abrah	359	Agn	359	Alcen, S.	459	Alr	559	Andral
161	Abrai	361	Agar	361	Aldar	461	Als	561	Andrae
162	Abre	362	Agas	362	Aldeas	462	Alsep	562	Andrew
163	Abri	363	Agat	363	Aldi	463	Alste	563	Andrew, M.
164	Abra	364	Agay	364	Alde	464	Alste	564	Andrews
165	Abu	365	Age	365	Aldr	465	Alr	565	Andrews
166	Abal	366	Age	366	Alc	466	Alta	566	Andrews, E.
167	Aber	367	Agg	367	Alam	467	Alth	567	Andrews, J.
168	Ace	368	Agis	368	Alen	468	Alti	568	Andrews, M.
169	Aoc	369	Agj	369	Alap	469	Alto	569	Andrews, R.

ตัวอย่างสัญลักษณ์ของระบบทศนิยมของคิวอี้และระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน พร้อม
 ภายเลขหนังสือ

ระบบทศนิยมของคิวอี้

- 016.82 = เป็นเลขหมู่หนังสือเรื่องบรรณานุกรมของวรรณคดีอังกฤษ
 A468B = เลขหนังสือ ซึ่งประกอบด้วย
1. A คือ อักษรตัวแรกของชื่อผู้แต่ง คือ Altick
 2. 468 คือ เลขจากตารางเลขหนังสือของชื่อ Altick
 3. B คือ อักษรตัวแรกของชื่อเรื่อง คือ Bibliography of English Literature

ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

- Z = ตัวอักษรแสดงหมวดบรรณานุกรม
 2011 = ตัวเลขแสดงหมุ่ยย่อย หมายถึงบรรณานุกรมทั่วไปของวรรณคดีอังกฤษ
 .A4 = เลขผู้แต่ง ชื่อ Altick (4 ได้มาจากตารางเลขที่ 2)

หนังสือคู่มือที่ใช้ประกอบการให้เลขหมู่หนังสือ

หนังสือคู่มือที่อาจใช้ประกอบการให้เลขหมู่หนังสือได้ทั้งระบบทศนิยมของคิวอี้และ
 ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ประกอบด้วยหนังสือ คู่มือ และวารสาร คู่มือที่ให้เลขหมู่ทั้งสอง
 ระบบ ได้แก่ หนังสือสหัตถ์รายการแห่งชาติ ของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ซึ่งพิมพ์ออกมา
 เป็นรายเดือน ราย 3 เดือน รายปี และราย 5 ปี วารสารอเมริกันบุค พับบลิชซิง
 เร็คคอร์ด ที่พิมพ์เป็นรายเดือน และ พับบลิช เซอร์ส วิคส์ พิมพ์เป็นรายสัปดาห์ ส่วนหนังสือ
 ที่ใช้ประกอบการให้เลขหมู่หนังสือเฉพาะระบบทศนิยมของคิวอี้ ได้แก่ รายชื่อหนังสือและ
 วารสารต่าง ๆ ที่ได้นำเอาระบบนี้ไปใช้ในการแยกหมวดหมู่หนังสือ ดังได้กล่าวแล้วในเรื่อง
 ความแพร่หลายและความนิยมของระบบทศนิยมของคิวอี้ เล่มที่สำคัญที่สุด คือ หนังสือบรรณา-
 นุกรมแห่งชาติอังกฤษ

นอกจากนี้หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ได้ทำ พรุษชีต (Proof sheet) คือบัตรร่าง ซึ่งมีลักษณะเหมือนบัตรรายการสำเร็จรูปทุกประการ ยกเว้นกระดาษที่ใช้บางกว่า และบัตรรายการสำเร็จรูป (Printed Cards) ซึ่งบัตรรายการทั้ง 2 ประเภทดังกล่าวนี้ หอสมุดที่ใช้ระบบทัศนียภาพของคิวอี้หรือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน สามารถส่งเข้าไปใช้เป็นบัตรรายการของหอสมุดได้ เพื่อช่วยลดงานด้านการทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของบรรณารักษ์ หอสมุดในต่างประเทศ โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกา นิยมใช้บัตรรายการสำเร็จรูป และพรุษชีตกันมาก แต่หอสมุดในเมืองไทยส่วนใหญ่ไม่ค่อยนิยมใช้ เนื่องจากความล่าช้าของการสั่งซื้อประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง คือแรงงานในการทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของบุคลากรในเมืองไทยถูกกว่าการสั่งซื้อบัตรรายการสำเร็จรูปมาใช้ ด้วยเหตุดังกล่าวนี้เองทำให้ไม่เป็นที่นิยมเท่าที่ควร แต่หอสมุดมหาวิทยาลัยมีนโยบายให้บรรณารักษ์ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ โดยการใช้นั่งมือถือดังกล่าวข้างต้นประกอบในการให้เลขหมู่หนังสือ

แต่เป็นที่สังเกตได้ว่าหอสมุดที่ใช้ระบบทัศนียภาพของคิวอี้และใช้บริการด้านบัตรรายการสำเร็จรูป พรุษชีต หรือหนังสือคู่มือสหบัตรรายการแห่งชาติของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน มีข้อเสียเปรียบหอสมุดที่ใช้การจัดหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันในเรื่องของเลขหมู่หนังสือที่ปรากฏในหนังสือคู่มือหรือบริการดังกล่าวดังนี้ คือ

1. จำนวนเลขหมู่หนังสือระบบทัศนียภาพของคิวอี้ในบัตรรายการสำเร็จรูปมีจำนวนน้อยกว่าเลขหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน อีกทั้งจำนวนลดลงเป็นลำดับ ในบทความของเวอร์เนอร์ คับบิว แคลป (Verner W. Clapp) ได้กล่าวถึงเรื่องเลขหมู่ระบบทัศนียภาพของคิวอี้ที่มีอยู่ในบัตรรายการของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน กับในรายงานประจำปีของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ได้แสดงตารางเปรียบเทียบจำนวนบัตรรายการที่มีเลขหมู่ระบบทัศนียภาพของคิวอี้ และระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันไว้ดังนี้ คือ

ตาราง ก. แสดงจำนวนเลขหมู่หนังสือระบบทศนิยมของคิวอี้โนบัตรรายการของหอสมุด
สมุทรรัฐสภาอเมริกัน

ปี	จำนวนบัตรรายการ ทั้งหมดที่หอสมุดรัฐสภา อเมริกันได้จัดทำออกมา ในช่วงปี	จำนวนบัตรรายการ ที่มีเลขหมู่ระบบทศนิยม ของคิวอี้	อัตราส่วนบัตรรายการที่มี เลขหมู่ระบบทศนิยมของ คิวอี้กับจำนวนบัตรรายการ ที่จัดทำออกมาในช่วงปีนั้นๆ
1931 - 35	38,781	35,078	90
1936 - 39	37,770	32,284	85
1940 - 49	46,101	30,750	67
1950 - 59	62,848	26,755	43
1960 - 64	67,233	25,657	38
1964	82,999	21,977	26 ¹
1965	87,106	21,497	24
1966	106,803	25,565	24 ²

จากตารางข้างต้นทำให้เห็นได้ว่า เลขหมู่หนังสือระบบทศนิยมของคิวอี้โนบัตร
รายการของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ได้ลดน้อยลง เป็นลำดับอีกทั้ง เป็นเรื่องที่ได้มีการ-

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹Verner W. Clapp, "DC Numbers on LC Cards," Library Resources and Technical Services, X (Fall, 1965), 397.

²LC Annual Reports, 1931 - 1966, quoted in Verner W. Clapp, "DC Numbers on LC Cards," Library Resources and Technical Services, IX (Fall, 1965), 397.

วิพากษ์วิจารณ์มากในปี ค.ศ. 1965¹ อันเป็นที่บ้กัรรายการของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน มีเลขหมู่หนังสือระบบทศนิยมน้อยที่สุด อย่างไรก็ตามก็จากการสำรวจของ จอห์น แมคคินเลย์ (John McKinlay) พบว่าเลขหมู่หนังสือระบบทศนิยมของคิวอีในบ้กัรรายการของหอสมุดรัฐสภาอเมริกันได้มีจำนวนเพิ่มขึ้นอีก กล่าวคือ ในปี ค.ศ. 1966 - 1967 มีประมาณ 42 เปอร์เซ็นต์ และในปี ค.ศ. 1967 - 1968 มีประมาณ 49 เปอร์เซ็นต์²

2. เลขหมู่หนังสือระบบทศนิยมของคิวอีในบ้กัรรายการของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เป็นแค่เพียงเลขหมู่หนังสืออย่างเดียว ไม่มีเลขยู่งแ่งหรือเลขหนังสือเหมือนเลขหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ซึ่งมีลักษณะเป็นเลขเรียกหนังสือที่สมบูรณ์ ทำให้บรรณารักษ์ห้องสมุดที่ใช้ระบบทศนิยมของคิวอีต้องเสียเวลาให้เลขยู่งแ่งเพิ่มเติม อย่างไรก็ตามก็สำหรับห้องสมุดบางแห่งที่จัดหมู่ควยรระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันที่ไม่ใช่เลขยู่งแ่งของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน หรือแม้จะใช้เลขยู่งแ่งดังกล่าวแล้วก็ตามก็อาจจำเป็นต้องเสียเวลาให้เลขยู่งแ่งใหม่แทนเดียวกัน

3. เนื่องจากหนังสือแผนการจัดหมู่ระบบทศนิยมของคิวอีมีการพิมพ์ครั้งใหม่ออกมาอยู่เสมอ เลขหมู่หนังสือที่ปรากฏในบ้กัรรายการจึงเปลี่ยนแปลงไปตามครั้งที่พิมพ์ครั้งใหม่ เลขหมู่ของระบบจัดหมู่หนังสือนี้จึงมีลักษณะเพียงเป็นเลขหมู่ที่เป็นแนวทางให้แกบบรรณารักษ์จัดหมู่หนังสือในการให้เลขหมู่หนังสือชื่อเรื่องต่าง ๆ เท่านั้น ถ้าบรรณารักษ์รับมาใช้เป็นเลขหมู่หนังสือทันทีโดยไม่ใคร่ตรวจสอบกับแผนการจัดหมู่หนังสือ อาจเกิดปัญหาเรื่องเลขหมู่ที่นำมาจากบ้กัรรายการของหอสมุดรัฐสภาอเมริกันนั้น เป็นฉบับพิมพ์ครั้งที่แตกต่างกับฉบับพิมพ์ที่ห้องสมุดใ้ช้อยู่ หนังสือดังกล่าวอาจให้เลขหมู่ใหม่ไม่เหมือนกับที่ปรากฏในบ้กัรรายการ

¹John McKinlay. "More on DC Numbers on LC Cards, Quantity and Quality," Library Resources and Technical Services, XIV (Fall, 1970), 517.

²Ibid., 519.

หนังสือเล่มก่อน เพราะการย้ายเลขหมู่ระบบทศนิยมของคิวอี้¹อยู่ในการพิมพ์ทุกครั้ง บรรณารักษ์อาจต้องเสียเวลาเปลี่ยนเลขหมู่หนังสืออีก ทำให้สิ้นเปลืองเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่าย เลขหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกาก็มีการเพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลง (Additions and Changes) อยู่เสมอเช่นเดียวกัน เพราะเป็นวิธีที่ทำให้เลขหมู่หนังสือทันสมัย แต่จากการศึกษาวิเคราะห์ของ ลอยส์ โรเวลล์ (Lois Rowell) พบว่าการเพิ่มและเปลี่ยนแปลงเลขหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกานั้นน้อยกว่าที่ปรากฏในระบบทศนิยมของคิวอี้ อีกทั้งการย้ายหรือเปลี่ยนแปลงเลขหมู่ก็ได้มีผลต่อห้องสมุดที่ใช้ระบบนี้เลย เพราะการย้ายเลขหมู่มีน้อยมาก และการเปลี่ยนแปลงเลขหมู่มักจำกัดอยู่ภายในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้นมิใช่ขยายขอบเขตกว้าง¹

ข้อดีและข้อบกพร่องของระบบทศนิยมของคิวอี้และระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

ระบบทศนิยมของคิวอี้

ข้อดี

1. เป็นระบบจัดหมู่หนังสือที่ครอบคลุมเนื้อหาวิชาในแขนงต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง จึงเหมาะสำหรับห้องสมุดที่มีหนังสือทั่ว ๆ ไปทุกขนาด
2. ห้องสมุดทั่ว ๆ ไปใช้ระบบนี้ได้ง่าย เพราะสัญลักษณ์เป็นเลขอารบิกแต่เพียงอย่างเดียว และใช้ได้กับห้องสมุดของทุกชาติทุกภาษา
3. สัญลักษณ์ยืดหยุ่นได้ดี อาจทำให้สั้นหรือยาวได้ตามความเหมาะสมของขนาดและประเภทของห้องสมุด
4. เป็นระบบจัดหมู่หนังสือที่มีทั้งฉบับสมบูรณ์ (Unabridged Edition) และฉบับย่อ (Abridged Edition) ห้องสมุดสามารถเลือกใช้ได้ตามความต้องการ

¹Lois Rowell. "Additions and Changes: A Study of Selected LC Classification Schedules," Library Journal, XCIV (November, 1969), 3975 - 77.

5. สามารถขยายหรือเพิ่มเติมเลขหมู่ได้
6. มีคำอธิบายวิธีใช้แผนการจัดหมู่หนังสือและตารางเลขต่าง ๆ อย่างละเอียด
7. มีเลขช่วยความจำ (Mnemonic aids) ช่วยให้ผู้บรรณารักษ์สามารถจัดหมู่

ได้ง่ายขึ้น

8. มีบรรณานุกรมทุกหมวดอยู่ในเล่มเดียวกัน
9. เป็นระบบที่มีฉบับพิมพ์ครั้งใหม่ออกมา เพื่อให้เป็นระบบจัดหมู่หนังสือที่ทันสมัย

อยู่เสมอ

10. เป็นระบบที่มีหนังสือคู่มือประกอบการให้เลขหมู่หนังสือ
ของบรณารักษ์

1. การเรียงลำดับหมวดหมู่หนังสือในบางสาขาวิชาไม่เหมาะสม เพราะแยกบางหมวดวิชาออกจากกัน ตัวอย่าง เช่น ภาษาศาสตร์ กับ วรรณคดี เป็นต้น

2. การแบ่งหมวดหมู่หนังสือเน้นเรื่องของประเทศทางตะวันตก โดยเฉพาะเรื่องของสหรัฐอเมริกา เป็นส่วนใหญ่ เรื่องที่เกี่ยวกับประเทศทางตะวันออกไม่ละเอียดเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมวดศาสนา

3. เมื่อมีฉบับพิมพ์ครั้งใหม่ออกมา มักมีการเปลี่ยนแปลง เช่น ย้ายเลขหมู่หนังสือ ทำให้เลขหมู่ในบางหมวดของฉบับพิมพ์ครั้งใหม่ แตกต่างจากฉบับพิมพ์ครั้งก่อน ๆ บรรณารักษ์ต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลง เลขหมู่หนังสือที่ทำไปแล้ว ทำให้เสียเวลาและแรงงาน

4. เลขหมู่หนังสือในบางหมวด เช่น วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความยาวมากเกินไป

5. การขยายหรือเพิ่มเติมเลขหมู่หนังสือทำได้เฉพาะในบางหมู่ใหญ่และหมู่ย่อย

เท่านั้น

ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
ข้อดี

1. เป็นระบบจัดหมู่หนังสือที่แท้จริง

2. เป็นระบบจัดหมู่หนังสือที่ครอบคลุมเนื้อหาวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง มีการแบ่งย่อยในแต่ละหมวดอย่างละเอียด เหมาะสมของสมุดหัว ๆ ไปขนาดใหญ่ และห้องสมุดเฉพาะที่มีหนังสือเน้นหนักเฉพาะสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง

3. เป็นระบบที่จัดทำโดยบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหมู่หนังสือคนสำคัญ ๆ ของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน และผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา ทำให้มีผู้รับผิดชอบเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมวิชาการใหม่ ๆ อันมีผลให้เป็นระบบที่ทันสมัยอยู่เสมอ

4. สัญลักษณ์ของระบบยืมคืนได้ ใช้ง่าย และสามารถขยายหรือเพิ่มเติมเลขหมู่ได้ทั้งหมวดใหญ่และหมวดย่อย

5. เนื่องจากแผนการจัดหมู่หนังสือแยกออกเป็น เล่ม ๆ แต่ละเล่มเป็นหมวดหนึ่ง ๆ ของระบบจัดหมู่หนังสือ ทำให้สะดวกสำหรับบรรณารักษ์จัดหมู่หนังสือของห้องสมุดที่จะรับผิดชอบเฉพาะแต่ละหมวดไป

6. มีครรชนค้นหา เลขหมู่หนังสือแต่ละหมวดที่ละเอียดพอสมควร

7. แมว่าจะไม่มีครรชนรวม ก็อาจใช้หนังสือหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกันแทนได้

8. มีหนังสือคู่มือใช้ประกอบการให้เลขหมู่หนังสือ
ขอบทรวง

1. เนื่องจากเป็นระบบที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้จัดหมู่หนังสือในหอสมุดรัฐสภาอเมริกันเท่านั้น จึงไม่มีคำอธิบายวิธีใช้ เลขหมู่หนังสือหรือตาราง เฉพาะในแต่ละหมวด

2. การแบ่งหมวดหมู่หนังสือในบางสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับประเทศทางตะวันออก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องทาง เอเชียและเมืองไทยไม่ละเอียดเพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาแก่บรรณารักษ์ฝ่ายจัดหมู่หนังสือภาษาไทย

3. เป็นระบบจัดหมู่หนังสือที่ไม่สมบูรณ์ เพราะหมวด K (กฎหมาย) ยังจัดทำไม่เสร็จ เสร็จเพียงหมวด KF (กฎหมายอเมริกัน) และ KD (กฎหมายอังกฤษ) ทำให้เกิดปัญหาแก่ห้องสมุดที่มีหนังสือทางด้านกฎหมายได้

4. ไม่มีครรชนรวมของทุกหมวด

5. สัญลักษณ์ไม่มีเครื่องช่วยความจำ และการใช้อักษรโรมัน เป็นสัญลักษณ์ได้เป็นภาษาสากลที่อาจเข้าใจกันได้ในทุกชาติทุกภาษา